

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939. ÁPRILIS 22.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

I. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

**ÚJ DIADALMAS MAGYAR
FILMSIKER!**

PÁGER ANTAL
kettős főszerepe

SZERVUSZ PETER!!!

Segesdy László vigjátéka
Szlatinay Sándor
mesteri rendezése

Prolongálva a DÉCSI moziban

Győr, Kassa, Miskolc
napi bevételei rekordokat jelent!

„KÁRPÁT”
FILMKERESKEDELMI KFT.
VII., Erzsébet körút 8. II. emelet
Telefon: 340—350

FILMHIRSZOLGÁLAT

Városi, községi, családi, gyári, reklám, sport stb.

FILMFELVÉTELEK

úgy helyben, mint vidéken

HANGOS FELVÉTELEK

TOBIS-KLANG és PULVARI rendszerű filmfelvevőgéppel

FILMMŰTEREM és

LABORATÓRIUM

Ezzel mindennemű filmlaboratóriumi, filmfeliratozási munkát és filmek utószinkronizálását

REKLÁMHIRDETÉSEK

Film-, diaposzítív-, plakát- és vitrinreklámhirdetések a budapesti bemutató filmszínházak részére kizárólag és vidékre

A MAGYAR VILÁGHIRADÓ

című hangos filmriport kiadója:

MAGYAR FILM IRODA R. T.

Igazgatóság és gyártelep:

Budapest, IX., Könyves Kálmán körút 15. szám

Telefon: 146—346

Hiradóraktár:

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 25. Telefon: 145-510.

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

I. ÉVFOLYAM 10. SZÁM.
Budapest, 1939. április 22.
Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. Andrásy út 69.

Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári

csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

A kiadóhivatal vezetője:

Dienes-Oehm Egon

Előfizetési ár:

egy évre . . . 30 pengő

fél évre . . . 15 pengő

TARTALOM:

Módosította a felsőház a 12. paragrafust	1
A mozisok is lépjenek be a Kamarába	2
A Filmkamara átvette az OMME munkakörét	2
Filmzene: <i>Oldal Gábor</i>	3
A kritika hiányosságairól: <i>Morvay Pál</i>	4
Filmkamara	6
Kultúrfilm	6
Mozi:	
Nyári kétszláger-rendszer	7
Választmányi ülés	7
Átruházható-e a forgalombahozási megállapodás?	8
A premier-mozik műsora	8
Beszámoló a hét üzleti eredményeiről	9
Új filmek:	
Érik a búzakalász	9
Nőgyűlölő	9
A meg nem értett férj	9
Szerelmesek	10
Hírek	11
Premier Plan: Dr. Kádas Károly	12
Technika:	
Helyszínen, vagy a műteremben: <i>Mátyus Béla</i>	12
Gyakorlati filmtechnika: <i>Brückner János</i>	14
Kinotechnikai Társaság:	
Hangvisszaadás és hangszórók: <i>Kausser János</i>	14
Oktatófilm	15
Külföld	16
Híradók	16
Szakirodalom	16
Filmcenzúra	III
Szerkesztői üzenetek	III

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt. nyomdájában.

Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

Felelős: **Welker József.**

MAGYAR FILM

Módosította a felsőház a 12. paragrafust

A második zsidójavaslat előkészítése és képviselőházi tárgyalása során a MAGYAR FILM több ízben kifejtette a Filmkamara álláspontját a film- és moziszakmát érdeklő 11. és 12. szakaszok szövegezésére vonatkozóan. Sajnálattal írtuk meg annakidején, hogy

a Filmkamara álláspontja nem érvényesült teljesen a javaslat megszövegezése alkalmával, valamint ugyancsak sajnálattal állapítottuk meg, hogy a képviselőházban elfogadott szakaszok sem rendezték a kérdést teljesen abban az értelemben, ahogy azt a Filmkamara helyesnek tartotta.

A 11. szakaszt a képviselőházi szövegezésben fogadta el a felsőház is. A Filmkamara törekvése, hogy a mozisok hiánytalanul, vagy legalább a mozikat vezető igazgatók és ügyvezetők kivétel nélkül kamarai tagok legyenek, nem talált meghallgatásra és így

a jövőben csak az „alkalmazott” igazgatók és vezetők tartoznak kamarai tagok lenni, míg az engedélyesek és az „engedélyes” igazgatók és vezetők nem.

Kétségtelen, hogy a keresztény magyar film- és moziszakma kialakítása és továbbfejlesztése céljából életrehívott Filmkamara munkájában jelentős újítást hozott a zsidótörvény 11. szakasza, mert hiszen az eddigi helyzettel szemben

számos mozivezetőnek előírja a kamarai tagságot és így az eddig csonkán működő Kamara tagsora jelentős kiegészítést nyer. Teljesen mégsem lehetünk megelégedve az eredménnyel, mely véleményünk szerint nem szolgálja a kívánt mértékben a célt.

Annál jelentősebb eredmény az a módosítás, mellyel a felsőház a Filmkamara elnökségének, valamint a Moziegyesület vezetőségének hivatalos helyeken ismételten kifejtett és lapunk hasábjain többször ismertetett álláspontja szerint egészítette ki a 12. szakaszt.

A javaslat felsőházi tárgyalása során

vitéz leveldi Kozma Miklós kiegészítő módosítást javasolt a 12. szakaszhoz,

melynek indoklásában kifogásolta, hogy a szakasz ötödik bekezdése szerint a belügyminiszter a moziengedélyeket bármikor felülvizsgálhatja. Kifejtette, hogy

ez a rendelkezés bizonytalanságot teremtene és a keresztény érdekek ellen is irányulna,

mert ha a mindenkori miniszter az engedélyeket bármikor felülvizsgálhatja és megvonhatja, akkor a moziszakmában beruházásról többé nem lehet szó. Módosító indítványt terjesztett tehát elő, amelynek értelmében

a miniszter a mutatványengedélyeket a „jelen törvény végrehajtása céljából” vizsgálhatja felül bármikor. Kozma Miklós indítványához az igazságügyminiszter is hozzájárult és a felsőház a 12. szakaszt a javasolt kiegészítéssel elfogadta.

A nagyfontosságú módosítás azt jelenti, hogy a belügyminiszter az engedélyeket

a zsidótörvény szempontjából vizsgálhatja felül, tehát abból a szempontból, hogy a mozik irányítása és vezetése az új törvény szellemének megfelelően történik-e.

A mozisok is lépjenek be a Kamarába!

Morvay Pál nyilatkozata

A mozisok kamarai tagságával kapcsolatban kérdést intéztünk Morvay Pálhoz, a Mozi Egyesület alelnökéhez, aki a következőket mondta:

— Ismeretes, hogy a Mozi Egyesület élesen ellenezte a mozisakma kétfeléválasztását, ami azonban mégis megtörtént.

Az adott helyzetben álláspontunk az, hogy

a mozisoknak a Kamarában kellő súllyal kell rendelkezniök,

miáltal lehetővé válna a filmkölcsonzókkel való és annyira kívánatos együttműködés, aminek szükségességére már kamarai oldalról is rámutattak. A súlyt elsősorban a számszerűség, másodsorban a fajsúly biztosíthatja, miért is

a leghelyesebbnek látszik, ha a mozisok, tekintet nélkül a belépési kötelezettségre, felvétetik magukat a Kamarába.

A belépés semmiféle üzleti megkötöttséget nem jelentene és nem jelentené a Mozi Egyesület fontosságának csökkenését sem.

— Hogy azonban ez az elgondolás valóra válhasson, ahhoz

szükség van bizonyos előzetes tárgyalásokra és a Kamara bizonyos mértékű és különben is szükségesnek látszó átszervezésére,

mert a belépésre nem kötelezettek semmiesetre sem fognak csak azért belépni, hogy tagdíjat fizethessenek és kiírassák a névjegyükre, hogy kamarai tagok.

— Tekintettel arra, hogy egy ilyen folyamat a Kamara megerősítését szolgálja,

a kezdeményező lépéseket a Kamara vezetőinek kell megtenniök,

mert a mozisok csak oda fognak menni, ahol szívesen látják őket és ahol jogokat biztosítanak számukra.

Jelenti továbbá azt is, hogy ez a felülvizsgálás bizonyos időn belül — a törvény végrehajtásának tartama alatt — megtörténik és

a jövőben csak akkor rendel el a belügyminiszter újabb felülvizsgálatot, ha a zsidótörvénnyel kapcsolatos rendezés ellenére valamely mozi vezetése újból a nemkívánatos módon történék.

A felsőházi módosítás meghozza a moziengedélyesek frontján azt a nyugalmi helyzetet, amely a magyar mozisakma jövő fejlődéséhez elengedhetetlen. Az egészséges mozisakma kialakulása pedig szükséges a keresztény nemzeti film fejlődéséhez. A 12. szakasz módosítása, meggyőződésünk szerint,

megteremti a kívánt fejlődéshez nélkülözhetetlen biztonságot, vállalkozási kedvet és beruházási készséget, mely közvetve az egész film- és mozisakmában kedvezően fogja érvényesíteni hatását.

A Filmkamara átvette az OMME munkakörét

Mint mult számunkban már röviden jelentettük,

az Országos Magyar Mozgóképi Egyesület ügykörét a belügyminisztériumban megtartott bizottsági ülésen a Filmkamara hatáskörébe utalták át.

Az ülésen megjelent a belügyminisztérium részéről Folyovits József dr. miniszteri tanácsos és Szöllőssy Alfréd dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség képviselőjében Balogh László dr. osztálytanácsos, míg a pénzügyminisztériumot Heyduck Ödön dr. miniszteri titkár és az iparügyi minisztériumot Bornemisza Béla főmérnök képviselte. A Filmkamara részéről Cselle Lajos főtitkár, Güttler Antal és Tamásy István választmányi tagok jelentek meg az értekezleten.

A Filmkamara rendeletben előírt feladatának megfelelő betöltése érdekében március elején beadványt fordult az illetékes minisztériumhoz és kérte, hogy adják át részére az ő hatáskörébe utalt OMME munkakört.

Ez az átadás azt jelenti, hogy az Országos Magyar Mozgóképi Egyesület ügykörében kiadott „tanúsítványok” és „igazolványok” kiállítás joga ezentúl kizárólag a Kamara hatáskörébe tartozik.

Ennek megfelelően a filmek cenzúráztatásához megkívánt kérvények és a filmekről szóló engedélyokiratokhoz szükséges úgynevezett cenzura „belső-papírok” kiadási joga is szükségképpen a Kamarát illeti.

A multban a filmkölcsonzók, mindegyek, egyéni és kollektív érdekeik

megvédése céljából, az OMME-ban tömörültek,

A Kamara felállításakor viszont a filmkölcsonzók igazgatóinak és művészeti vezetőinek kamarai tagoknak kellett lenniök. Ily módon feleslegessé vált az OMME

és a Filmkamara, mint magasabb nemzeti és kulturális szempontokat megvalósító közjogi testület, átvette az OMME hatáskörét, melyet, a rendeletben meghatározott kötelezettségénél fogva, a Kamara tartozik ellátni.

A belügyminisztériumban megtartott értekezlet a fenti elgondolások alapján kimondotta, hogy

az OMME teljes munkaköre a jövőben a Filmkamara ügykörébe olvad be. Ez természetesen nem jelenti az OMME feloszlását, csak annyit, hogy az OMME teljes munkaköre átszáll a Kamarára.

Az OMME munkakörének gyakorlati teljes átadása érdekében a Kamara vezetősége kérelemmel fordult a pénzügyminiszterhez,

hogy a filmek behozatali valutáinak javasolása, a külföldi filmek elvámolásának előkészítése a jövőben a Kamara kizárólagos hatáskörébe tartozzék.

Eszerint a filmek behozatala és kivitele alkalmával szükséges összes igazolásokat és tanúsítványokat a jövőben csak a Kamara állíthatja ki. A vámelőjegyzési kedvezményt s vámentes kezelést csak azok igényelhetik, akik a Kamara igazolványát, illetve tanúsítványát bemutatják. Vo-

natkozik ez a csupán megtekintésre behozott filmek vámmentességére is.

Hasonlóképpen beadvánnyal fordult a Kamara vezetősége az iparügyi és kereskedelemügyi miniszterhez is azzal a kéréssel,

hogy a Kamara tanúsítványai, mint egyedül jogosított igazolások szerepeljenek illetékes hatóságok előtt.

Kérte a Kamara, hogy a behozatali engedélyügyszály a vámmentes kezelésre feljogosító fényképek és kották behozatalára csak kamarai tagoknak adjon engedélyt. A Külkereskedelmi Hivatal hatáskörébe tartozó

valutakiutalásoknál a nemzetközi szerződések szabályozta lehetőségeken belül, a Kamara javaslati és igazolási legyenek a szükséghez képest meghallgandók.

A „behozatali engedély“ iránti kérelmeket is a Kamara láttamozza, gyűjti össze és terjeszti fel a Külkereskedelmi Hivatalhoz.

Szükségesnek mutatkozott továbbá, hogy a magyar nemzeti filmgyártás előmozdítása és ellenőrzése céljából felállított

Országos Nemzeti Filmbizottság a maga hatáskörében ugyancsak a Kamarától kiállított tanúsítványokat és igazolásokat fogadja el érvényesnek.

Ugyancsak szükségesnek látszott, hogy a hatóságok mindennemű filmszakmai kérdésben a Kamarához forduljanak felvilágosításért és szakvéleményért. Ezért kérte a Kamara az illetékes minisztériumot,

hogy az összes hatóságokat utasítsa, hogy a hatáskörébe eső filmszakmai kérdésekben a Kamarát fogadják el illetékesnek.

A kereskedelemügyi minisztérium a külföldi valuták engedélyezéséhez szükséges „tableaux“ összeállításánál a Kamara közreműködését veszi igénybe.

A Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar Nemzeti Bank utazási

valuták igénylésénél a Kamara javaslatát, külföldi filmek vásárlása esetén a Kamara igazolását fogadja el.

Az egységes ügykezelés érdekében rövidesen várható, hogy az illetékes minisztériumok intézkednek a Kamara előterjesztése tárgyában és így a Kamara minél előbb megkezdheti az újabb munkakörének ellátását.

Filmzene

Még mindenki emlékezhet a némafilm korából, hogy a mozielőadás elengedhetetlenül megkívánja a kísézőmuzsikát, mert a némán, hangtalanul történő pergetéskor előálló hatás a nyomasztó groteszkségig növekedhet. A zene szerepe itt nyilvánvalóan az, hogy megszüntesse a fimnyomasztó csöndjének irrealitását és visszaadja e hangjától megfosztott világnak legalább a reális élet hangosságának illúzióját.

Hogy mennyire nem fontos a zene tartalmi vagy hangulati mondani- valója, azt igazolja az, hogy a számok, melyekből a kísézőzenét összeállították, nem egyszer homlokegyenest ellenkeztek a film tartalmával vagy hangulatával és a műsorösszeállítás karakterét kizárólag a mese mozgalmas vagy vontatott volta határozta meg. A filmzene szerepe lényegileg nem volt más, mint a film cselekményritmusának kiemelése és a zavaró csönd eltüntetése.

A szó megjelenésével a vásznon a zene szerepe is megváltozott. A muzsika hangulatfestő képességei nyertek mind nagyobb jelentőséget azzal, hogy az élőszó mögé, mint hangkulisszát, állították a zenét. Hosszabb időnek kellett eltelnie, míg észrevették, hogy a szöveget kísérő muzsika felesleges, hacsak nem logikusan indokolt és a műlőtől megkövetelt része a képnek. A zene csak zavarólag hat, ha nincs logikus kapcsolata a képhez, mert a képnek és a hangnak külön, önmagában álló és össze nem olvadó saját mondanivalója van, mely arra kényszeríti a mozilátogatót, hogy két egymás mellett futó művészi megnyilvánulás között ossza meg figyelmét. Bár a megosztás nem mindig (legtöbbször nem) tudatos, de elképzelhetetlen, hogy egy teljes zenekarral előadott, különböző hangszerelési fogásokkal fűszerezett zeneszám ne követelné meg a figyelmet egy részét. A jó filmzenének pedig semmiesetre sem szabad a film élvezetét megnehezíteni, hanem ellenkezőleg: elmélyíteni, kiegészíteni azt.

Sajnos, a filmzene, éppen a fenti okoknál fogva, mai formájában egyáltalán nem alkalmas erre. Drámai művészetet és zenét úgy egyesíteni, hogy mindkettőnek önállósága megmaradjon, de amellet egy magasabb művészi egységbe olvadjon, évszázados törekvése az operairoda-

lomnak, de a tökéletes zenedráma kérdése ma sincs megoldva. A film se tudja megoldani ezt a régi talányt (nem is célja), kénytelen tehát vagy a zenei vagy a képbeli részt alárendelni a másiknak, egyszer az egyiket, másszor a másikat juttatva fő, illetve kiegészítő szerephez.

A filmzene tehát kétféle jellegű lehet: önálló és kiegészítő. Önálló a filmmuzsika akkor, ha domináló szerepet tölt be és a kép legfeljebb fotografikus szépségekkel köti le a szemet, melynél a kép érzéki szépsége mögött nincs mélyebb értelmű, szimbólikusan kifejezett mondanivaló. Kiegészítő szerepe akkor van a zenének, ha a képek, illetve képfűzésekben nyugvó drámai történés dominál és a zene csak másodrendű, elmélyítő és kiemelő szerepet tölt be.

Az első csoportba tartoznak a filmnyitányok, bevezetőzenék, közzenék, filmdalok, táj- és miliómuzsikák, ritmikus mozgásokat vagy hangszeres jeleneteket kísérő zeneszámok, katonaindulók, táncjelentek, opera, hangversenyfotók, stb. (A filmzenének ezt a fajtáját jellemezheti az önálló zenei mondanivaló annak ellenére, hogy esetleg szorosan be van ágyazva a film cselekményébe (v. ö. a Mazurka keringőjével). Minél magasabb művészi érték és önállóság szükséges jellemzője az önálló filmzene számoknak.

A művészi érték természetesen nem tévesztendő össze a zene u. n. könnyű vagy nehéz voltával. Könnyűzene lehet éppen olyan művészi értékű, mint a legkomolyabb szimfónikus költemény. A zeneszámok önállóságának oly nagyra kell lenni, hogy a filmen kívül fantázia vagy suite-szerű feldolgozásban is megtartsák hatásukat. (Ahogy ez Németországban szokásos is.) A muzsika önállósága egyáltalán nem veszélyezteti a film meséjének töretlen vonalát, mert alatta a képrendszerekben nyugvó drámai történés jut nyugvópontra. A zene ilyenkor lírai vagy drámai kiszélesedést jelent a mesében. Az önálló számok jelenlétét indokoltá teszi az is, hogy nem egyszer előfordulnak a való életben is, tehát emelik a filmhatás realizmusát, de igen jól felhasználhatók a film ritmusának élénkítésére, mert a figyelmet az egyik érzékszerről a másikra téve, megóvnak az egyes érzékszervek túlságos igénybevétele

révén előálló fáradtságtól s figyelemcsökkenéstől.

Nem hallgatható el itt a filmelőjáték fontos szerepe sem. Ez nem csupán unaloműző azalatt, míg a film alkotóját és munkatársait bemutatják, hanem erő, melynek segítségével a munkáshétköznap hangulatából kiemelhetjük és az elkövetkező művészi produkció élvezetéhez szükséges emelkedettségbe ragadhatjuk a nézőt. Érdekes és jó muzsikának kell lennie, hogy feladatának megfelelhessen.

A kiegészítő, aláfestő jellegű muzsikát az előzővel ellentétben az jellemezheti, hogy ennek nem szabad önálló művészi hatással, a képtől független művészi mondanivalóval bírni, mert ez a figyelem megosztását vonná maga után, amit minden áron meg kell akadályozni. Az aláfestő zenének a szavakon és képeken túllévő, a lélekben csak ködösen borongó alapérzések, hangulatokot kell érzékeltetni (félelem esős délután). A képpel való minél tökéletesebb összeolvadás elérésére okvetlenül szölisztikusnak, azaz egy vagy legfeljebb egypár szólóhangszeren előadottnak szabad lennie. Kerülnie kell a hosszabb, bonyolultabb dallamvonalat és harmónikus építkezést. A témáknak rövideknek és sokszor ismétlődőknek kell lenniök (v. ö. az Örvény fuvolatémáival). Nem tanácsos a filmben önálló számként előforduló zenedarabok dallam- vagy harmóniavilágát fölhasználni, mert ez szintén eltereli a figyelmet emlékek felkeltése révén. Kivétel persze, ha éppen emlékek felkeltése a cél (v. ö. Mazurka zenei motiválását). Az aláfestő muzsika fontos hatószköze a dinamikáia amely a lehetetfinomságú suttogástól a mennydörgésszerű robajig a kifejezési lehetőségek egész sorát nyújtja.

A filmzene megírásához látnivalóan kevés a más területeken szerzett rutin. Ahhoz külön tehetség kell, mely esetről-esetre egy-egy motívum vagy képfűzés zenei megkomponálásával, mint új művészi feladattal, tud foglalkozni és minden esetben a páratlanul álló egyedüli helyes megoldást a képek és szavak mögötti érzések megsejtése, valamint a film egész hangulata alapján képes megalkotni. Az ilyen filmzene egy lépéssel fogja a hangosfilmet továbbvinni azon a hatalmas lehetőségek és művészi magasságok felé vezető úton, melyet ma olyan tanácstalanul keres.

OLDAL GÁBOR

A kritika hiányosságairól

Dálóky János multheti Kritika a kritikáról című fejtegetésével kapcsolatban szükségesnek tartom, hogy rámutassak arra: miért nem szülehetett meg a nivós filmkritika.

Ennek nem a kritikusok hiányzó képességei, vagy jóakaratauk hiánya volt az oka.

A szaklapok elsősorban a mozis számára készülnek, a mozis viszont nem annyira esztétikai elmefuttatósokra kíváncsi, mint inkább üzleti prognózisra. Ezt viszont a filmes igyekezett megszépíteni azzal, hogy csak annak a szaklapnak adott hirdetést, amelyik biztosította számára a jóindulatú kritikát. Ezzel a szájkosárral a kritika azután el is vesztette értékét, senki nem olvasta és fejlődéséről szó sem lehetett.

Az igazi magas színvonalú bírálatnak elsősorban a napilapokban lenne a helye, ugyanugy, mint a színdarabokkal kapcsolatban. Ennek kifejlődését azonban megakadályozza az elsőhetes mozis, aki nagyhirdetéseit — hasonlóan az előbb vázoltakhoz — csak azzal a feltétellel adja fel, hogy másora jó bírálatot fog kapni.

Akad azután időnként egy-egy kritikus, illetve lap, ahol u. n. tár-

gyilagos kritika jelenik meg, de csak egy darabig, amíg nagy hirdetések nem adják tudtára a beavottaknak a tárgyilagosság halálát. Lapjaink üzleti vállalkozások és nem mondhatnak le a versenytárs javára legnagyobb hirdetőikről. A mozisok közt is hiába akad egykettő, aki a kritika szabadságának volna híve, versenytársaik rákényszerítik a kozmetikázásra. A következmény: a közönség előtt a filmkritika teljesen elvesztette hitelét, a közönség széles rétegei ma már csak a szájreklámnak hisznek.

Más kérdés, hogy ez a rendszer helyes-e, célravezető-e, hiszen amúgyis nyilvánvaló, hogy a közönséget folyamatosan nem lehet félrevezetni. A közönség mozira szánt pénzét, tárgyilagos bírálat esetén is, mozira költené, legfeljebb néha más filmet nézne meg — jobbat, mint így. Ebből pedig aligha származna kár a filmiparra, a mozikra, legfőképpen pedig a magyar filmgyártásra, amely ezáltal találhatna kiutat a tucatgyártmányok útvesztőjéből.

Az említett okból kifolyólag a magas színvonalú filmbírálatot csak az elsőhetes mozisok együttes akarata, közös megegyezése hozhatná létre. Gyakorlatilag ez úgy volna megvalósítható, hogy minden mozi — közönségének politikai beállítottságához illően — a fenti megállapodásban előre leszögezné, hogy a következő évadban feladandó hirdetései a lapok között milyen százalékos kulcsarányában oszthatnak fel.

Az elsőhetes színházak között dühöngő egyetértés ismeretében ez persze csak utópia, csak elméleti értékű eszmefuttatás. M. P.

Morvay Pál hozzászólását multheti kritikai cikkünkre vonatkozóan, — érdekes és a szakmai gyakorlatot, nemkülönben a szakmának a sajtóval szemben elfoglalt álláspontjának kulisszatitkait jól ismerő és ezúttal leplezetlenül feltáró értéke miatt — közöljük. Megjegyezzük azonban, hogy a cikkel nem mindenben értünk egyet. Különösen a magyar filmgyártást ismételtelen ostromozó és általánosítóan lesújtó, egyéni ízű véleményével nem értünk egyet. Jövőheti számunkban tehát részletesen foglalkozunk majd Morvay Pál alapjában véve érdekes és szakszerű fejtegetéseivel.

Salgótarjáni

Perpetuum

fehérmónc-kályha

mozinak alkalmas

eladó!

Bővebbet d.e. 9-2-ig

Telefon: 143 — 835

Tekintse meg kiállításunkat a

Nemzetközi Vásáron

Bemutatjuk a legújabb
típusú normál és keskeny

VETITŐ és

HANGLEADÓ

berendezéseinket és tartozékait

Kiállítási hely a Nagycsarnok főbejáratától jobbra

TELEFONGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, XIV. Hungária krt. 126-128

H I V A T A L O S R É S Z

F I L M K A M A R A

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69.

TELEFON: 113-305

Báró Wlassics Gyula magas kitüntetése

Abból az alkalomból, hogy a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Wlassics Gyula báró dr. államtitkári címmel felruházott helyettes államtitkárnak a Színművészeti és Filmművészeti Kamara megszervezésének előkészítésével kapcsolatos végzett munkássága elismerésül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta a csillaggal, a Kamara elnöke a következő táviratot intézte Wlassics államtitkárhoz:

Méltóságos Uram!

Fogadd őszinte gratulációm magas kitüntetésed alkalmából és engedd meg, hogy mint szervezési munkádnak közvetlen örököse, ezt az alkalmat felhasználva, újból őszinte elismerésemet és hálámat nyilvánítsam azért a körülménytől irányított munkáért, melylyel a Szín- és Filmművészeti Kamara szerveit megalkottad, megalapozva ezzel minden további munkánk sikerét, megjelölve az irányt, melyre a magyar nemzeti kultúra felvirágoztatása érdekében haladnunk kell.

KISS FERENC s. k.

A Kamara elnökének üdvözlő táviratára Wlassics Gyula báró dr. államtitkár a következő választ küldötte:

Kedves Barátom!

Kitüntetésem alkalmából küldött meleg köszöntésedért fogada legmelegebb köszönetemet és a magas helyről jött elhatározás mellett őszinte öröömre szolgál az az elismerés, melyben miniszter szervezési munkám örököse részesítesz.

Szívből köszönt igaz barátsággal régi híved

WLASSICS GYULA s. k.

KULTURFILM

Japán propagandisztikus filmgyártás

Újabban Japánban is igen nagy súlyt helyeznek a filmre, mint kultúpropagandisztikus eszközre. A berlini japán alkonzul a Waterloo filmszínházban legutóbb nagyszabású kultúrfilm-matinét tartott, melyen meghívott előkelő közönségnek a japán-kínai háború eredeti filmfelvételeit mutatta be, kiemelve a japán katona hősiességét és áldozatkészességét, amiből a japán filmoperatőrök is kivették részüket. A film összeállítása Japán küzdelmét mutatta be a kommunizmus ellen. A háborús felvételeknek politikai célokra való felhasználását a Waterloo filmszínház meghívott közönsége nagy tetszéssel fogadta.

Francia kultúrfilmgyártás

Azok a művészi törekvések, amelyek az elmúlt években a francia játékfilmgyártásnak nagy sikereket hoztak, újabban a francia kultúrfilmgyártás terén is éreztetik hatásukat. Míg azelőtt a német kultúrfilmgyártás mellett eltörpült a francia termelés, az utóbbi időben mintha több művészi francia kultúrfilm kerül a piacra. A filmek mind felvéte-

lekben, mind művészi összeállításban és zenei megoldásokban nagy fejlődésről tesznek tanúságot, úgy, hogy még a német szaksajtó is elismeréssel emlékezik meg a francia kultúrfilmekről, melyek az őszi német-francia kultúregyezmény megkötése óta nagyobb számmal jutnak el német mozikba is. A legújabb produkcióból különösen a mezőgazdasági és vidéki tájakat bemutató kultúrfilmek arattak sikert, melyek közül ki kell emelni az Auvergne-i kepek, a Bretagne-i partok és az Egy város születése című filmeket.

Fokozott kultúrfilm- tevékenység Romániában

A román hatóságok az utóbbi időben mind nagyobb szerepet kívánnak juttatni a filmeknek, mint propaganda eszköznek. Ebből a célból elsősorban a kultúrfilmek gyártását és terjesztését igyekeznek elősegíteni.

A román filmszínházak műsorán eddig alárendelt szerepet játszó kultúrfilmek jelentőségét különböző rendeletekkel kívánják fokozni, s céljuk az, hogy hasonló mértékben elterjedjenek az erre alkalmasnak ítélt kultúrfilmek, mint a nyugati nagy államokban. Ezért elsősorban mentesítik azokat a filmeket a 10 lejes méterenkénti cenzúradijaktól,

melyeket művészi és népművelődési értékük miatt a kulturális jelzővel jutalmaznak.

Ezenfelül megkönnyítik a művészi és kulturális külföldi rövidfilmek behozatalát és terjesztését. Külön tanulmány tárgyává teszik a mozgók számának emelését, hogy a lakosság minél szélesebb körben hozzáférhessen a filmkultúrához. Jelenleg a közel húszmillió románban körülbelül csupán 300 mozi működik, amely arányszám igen kedvezőtlen, annál is inkább, mert hiszen a mozik majdnem kivétel nélkül a nagyobb városokban vannak. Ezért a filmügyeket irányító román hatóságoknak még igen jelentős feladatot kell megoldaniuk, míg a vidék filmellátását biztosítani tudják.

A múlt évben a román kormány szállítható mozit készítettett Németországban, melyben körülbelül 300 személy fér el. A téli hónapokban ez a mozi Bukarestben működött és novembertől márciusig 200.000 látogatója volt igen olcsó (1, 2, 3 és 5 lejes) helyárok mellett. A mozi elsősorban kultúr- és oktató-, továbbá híradó- és propagandafilmeket mutatott be. A kultúrvonatnak nevezett, hordozható filmszínház a tavaszi jó idő beálltával megkezdte körútját a román vidéken.

MOZI

SZERKESZTI: MORVAY PÁL

a MMOE ügy alelnöke

MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

Nyári kétszláger-rendszer

Többen fordultak a Mozi Egyesülethez azzal a kérdéssel, hogy ez év nyarán szabad-e kétszlágeres műsorokat bemutatni. A belügyminiszter 174.000/1936. sz. rendeletének első §-ának 2-ik bekezdése kimondja, hogy:

„A június hó 1-től kezdődő és augusztus hó 20-ig terjedő nyári időszakban 1—1 napon két olyan játékfilmet is be lehet mutatni, mely 1200 méternél hosszabb.“

Ez a kivétel természetesen nemcsak a rendelet kiadásának évére,

1936-ra vonatkozott, hanem érvényben van mindaddig, amíg azt újabb miniszteri rendelet hatályon kívül nem helyezi. Miután ilyen rendelet ezideig nem adatott ki és annak kiadását senkisé sem szorgalmazza, nincs okunk feltételezni, hogy az eddigi rendeletet váratlanul megváltoztatnák, tehát ezen a nyáron is lesz kétszláger és a túlkötésben lévő mozgószínházak ezen az úton szabadulhatnak majd meg felhalmozódott kötelezettségeiktől.

Választmányi ülés

A Mozi Egyesület választmánya április 19-én ülést tartott.

Napirend előtt Bornemisza Gábor elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Urbán Pál elhunytáról, akinek emlékéit a választmány jegyzőkönyvileg örökítette meg.

A választmány tudomásul vette a kiküldött bizottság megállapodását a MAGYAR FILM ügyében, egyben elhatározta, hogy a jövőben más szakmai sajtótermékeket támogatásban részesíteni nem fog.

A Turul Szépműves B. E. Vetítő Törzsével kötött kollektív szerződésben statuált paritásos bizottságba a választmány rendes tagokul Renárd Bélát és Vörös Gyulát, póttagokul Molnár Gyulát és Mutschbacher Istvánt delegálta. A választmány az Egyesület anyagi ügyeinek kezeléséről lemondott Segall Izso választmányi tagnak köszönetet szavazott eddigi eredményes működéséért, egyben Papp Sándort kérte fel és hatalmazta meg az anyagi ügyek rendbentartásával és a szükségesnek látszó intézkedések foganatosításával.

A zsidótörvény 12. §-ának módosítása érdekében kiküldött bizottság jelentette, hogy Kozma Miklós Öngyméltóságának indítványára a törvényt úgy módosították, hogy az csak a zsidótörvény hatálya alá eső személyekkel szemben lehet gyakorolni. A választmány egyhangú ha-

ra, a választmány egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

A választmány megállapítja, hogy Morvay Pál alelnöknek a MAGYAR FILM 8. számában megjelent és a mozisok érdekében szót emelő Kárpátalja és a híradó című cikke a jogos kritikán felül semmi sértőt a Magyar Film Irodára nézve nem tartalmazott és éppen ezért szokatlannak és indokolatlannak tartja az éles hangot, amellyel a MFI a MAGYAR FILM 9. számában Válasz a Mozi Egyesületnek cím alatt válaszolt.

A MFI a vita hevében, úgy látszik, megfeledkezett arról, hogy nem a mozisok vannak a MFI kedvéért, hanem megfordítva és első sorban a mozisok jogosítottak a kritikára, hiszen az ő pénzük járul főként a MFI fenntartásához.

A kritika viszont jogos volt. Nem így a vád, hogy a mozisokat a kritika gyakorlásában anyagi szempontok vezették, hiszen nyilvánvalóan hazafias érdekű volt a felmerült és nem teljesített kívánság, bár abban sincsen semmi szegyeelnivaló, ha pénzükért ellenértéket kívánunk.

A választmány a visszautasítást nem fogadja el és Morvay Pálnak köszönetet mond.

Ezután Bornemisza Gábor elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy a Kárpátalján mozis üdülőláger létesít, amelyre minden mozgószínház két magyar híradó kölcsöndíjának megfelelő összeget köteles befizetni. Az Egyesület saját vagyonaiból 2000 pengővel járul hozzá az üdülőláger megépítéséhez. Az üdülőláger elsősorban aktív és volt mozisok, mozgószínházi alkalmazottak és azok hozzátartozói vehetik majd igénybe üdülési célból. A választmány által kiküldött bizottság — természetesen költségmentesen — a helyszínre fog kiszállni a megoldás részleteinek kidolgozása végett.

Befejezésül örömmel vette tudomásul a választmány Wlassics Gyula báró magas kitüntetését és őt ez alkalommal táviratilag üdvözölte.

tározata alapján Bornemisza Gábor elnök Kozma Miklós Öngyméltóságához az alábbi tartalmú táviratot intézte:

Kozma Miklós Öngyméltóságának Budapest.

A Mozi Egyesület választmányának megbízásából tolmácsolom Nagyméltóságodnak szakmánk hála köszönetét a 12. §. közérdekű módosítása érdekében történt eredményes közbelépéséért.

Öszinte híve

Bornemisza Gábor
elnök

Ugyancsak távirati köszönetet intézett a választmány nevében Bornemisza Gábor Balogh Kálmán elnöki tanácsos úrhoz is ez ügyben történt fáradozásaiért.

Tudomásul vette a választmány, hogy a híradóbizottság a Magyar Film Irodával megállapodást létesített a Kárpátalja visszatérésével hazakerült mozgószínházak Magyar Híradóval történő ellátása érdekében a 25-ik híradópéldány beállításáról.

A választmány az Egyesület tagjai sorába felvette a következőket: Árpád Mozgó, Alpár, Uránia Mozgó, Büdszentmihály, Hungária Mozgó, Nyergesújfalu, Népakadémia Mozgó, Tatabánya.

A Magyar Film Irodával keletkezett sajtópolémia ügyében Molnár Gyula választmányi tag indítványá-

Átruházható-e a forgalombahozási megállapodás?

A Kamara keretén belül kell felállítani a választott bíróságot

A MAGYAR FILM április 1-i számában a Magyar Mozgóképzemengedélyesek Országos Egyesületének ügyésze, dr. Szentpály István foglalkozott ezzel a jogi kérdéssel és ennek boncolása során saját véleményét közli. Miután azonban ez a vélemény a Kamara hivatalos lapjában jelent meg, azt a látszatot keltheti, hogy kialakult szakmai gyakorlat rögzít le. Ugy vélem, szakmai közérdek annak tisztázása, hogy van-e tételes, vagy szokásjogi alapja a hivatkozott cikkben lefektetett jogfelfogásnak.

Az általános magánjog szerint kivételes esetektől eltekintve, mindenkinek jogában áll jogait, követeléseit másra átruházni az adós hozzájárulása nélkül is (l.: Magánjogi Törvénytervezet 1218. paragrafus), persze pontosan csak annyi jogot ruházhat át mindenki, amennyije volt. *Nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam se ipse habet.* Ugyancsak általános magánjogunk szerinti kötelezettségeket viszont csak a másik fél hozzájárulásával lehet átruházni. Ebből következik, hogy visszerhes szerződésnél, vagyis ha a jogok gyakorlása viszontteljesítéstől függ, nem lehet csak a jogot átruházni, mert hiszen a jog gyakorlása kötelezettség teljesítésétől függ és ennek átruházásához a másik fél beleegyezése is szükséges.

Miután egy még meg nem jelent, akár címmel megjelölt, akár címnélküli filmnek előre lekötése visszerhes ügylet a filmkölsönző és mozgószínház között, bizonyos tekintetben dr. Szentpály István jogi felfogásainak feltétlenül igazsága van. A filmkölsönző kötelezi magát egy még nem is látott filmnek a szerződésben körülírt minőségben való szállítására, és követeli ezért a kikötött kölcsöndíját. Nem ruházhatja tehát át ez utóbbira irányuló jogát, mert ez a film szállításától függően jár és ez mint a kölcsönző kötelezettsége, csak az adós beleegyezésével lenne átruházható. Ezt minden laikus ember jogérzéke érzi.

A tétel felállítása azonban így nem precíz, mert nem tesz különbséget már megjelent és még meg nem jelent filmek között. A visszerhes kötelezettségnek a filmkölsönző eleget tett akkor, amikor a tőle előre lekötött filmet megjelentette (buda-

pesti bemutató-színházban színrehozta) és a megjelenés után a filmet előrekötő mozgószínházakat a megjelenésről értesítette és felhívta, hogy a beosztás iránt intézkedjék. Ettől fogva a filmkölsönző már hitelezője a mozgóképszínháznak. Követelheti, hogy a szerződéses határidőn belül a rendelkezésére bocsátott filmet a mozgóképszínház vegye át és a kölcsöndíjat fizesse ki. A visszerhes szerződés őt terhelő részének eleget tett (feltételezve, hogy a kópia rendelkezésére áll a mozgószínháznak), és a szerződés másik, követelés részét általános magánjogi szabályaink szerint: *jogositra van egyedülállóan átruházni* az adós pusztán értesítése mellett.

Különbséget kell tehát tenni a filmkölsönzési jogügylet átruházhatósága tekintetében abból a szempontból, hogy már megjelent, forgalomban lévő és beosztásra felajánlott filmről van-e szó, vagy a kötést még a film megjelenése előtt kívánja a kölcsönző átruházni. Ez utóbbi esetben megengedem, hogy a fentiek alapján helytálló az a jogi felfogás, hogy ilyen átruházást a mozgóképszínház nem köteles tudomásul venni és ragaszkodhatik ahhoz az állásponthoz, hogy az előre akár névvel, akár név nélkül kötött filmet csak a vele közvetlenül szerződő kölcsönzőtől vegye át. Ha azonban a filmkölsönző már megjelent és forgalomban lévő filmje további lebonyolításával biz meg más kölcsönzőt, akinek már más teljesíteni valója nincs, mint átadni a kópiát és beszédni a pénzt, ennek megtagadása jogi alappal nem bír, de nincs is olyan érdek, amely ilyen szakmai gyakorlat kialakulását kívánatosá tenné.

A fenti kérdés taglalása felveti azt a gondolatot is, van-e a filmszakmánál egyáltalán kialakult

szakmai gyakorlata s ha van, ki hivatott annak megállapítására.

A filmszakmában elég bonyolult jogi kérdések merülnek fel: mozgóképszínházak, kölcsönzők, gyártók, filmgyárak, stb. között a legkülönbözőbb helyzetek adódnak, melyekből viták származnak és amikor ezek a vitás ügyek a kir. bíróságok elé kerülnek, gyakran vetődik fel olyan kérdés, amelyre az általános magánjog nehezen ad feleletet. Szakmai gyakorlatnak kellene útmutatást adnia és a kir. bíróság nem tudja, hogy a szakmai gyakorlat mi-benlétét hol keresse.

Még egy nehézségük van a filmügyleti pereknek a kir. bíróságok előtt: minden egyes pernél, a tényállás ismertetése mellett, a feleknek hosszasan kell elmagyarázniuk az eljáró bírónak a szakmai helyzetet.

Önként felvetődik az a kérdés: nem lenne-e helyes, ha a filmszakma is megkísérelne saját kebelében olyan választott bírósági szervet alakítani, amilyen a legtöbb ipari és kereskedelmi szakma autonóm testületi keretében működik. Ez a szakmai választott bíróság lenne hivatva egyrészt kialakítani a szakmai szokásjogot, másrészt alkalmas lenne arra, hogy kellő szakismeret birtokában, a kir. bíróságoknál jóval gyorsabban és a feleket kielégítőbb módon intézze el a felmerülő vitás kérdéseket.

Miután a filmszakmánál hivatalos testülete van: a Színművészeti és Filmművészeti Kamara filmszakosztálya, a Kamarának kellene megtennie a kezdeményező lépéseket, hogy keretében ilyen választott bíróság létesíttessék. A választott bíróság ülnökei paritásos alapon választottanának ki a gyártók, kölcsönzők, mozgószínházak és szakmai alkalmazottak köréből, és adva volna a lehetősége annak, hogy a felek ügyletkötéseiknél a Kamara által kijelölendő választott bíróság hatáskörét kössék ki.

Dr. L. K.

A premier-mozik műsora:

ÁTRIUM	Érik a búzakalász	IV. 20-tól	Kino
CITY	Érik a búzakalász	IV. 20-tól	Kino
CORSO	A meg nem értett férj	IV. 20-tól	Tobis
DÉCSI	Szervusz Péter!	IV. 13-tól	Kárpát
FORUM	Nőgyűlölő	IV. 18-tól	Universal
KAMARA	Érik a búzakalász	IV. 20-tól	Kino
OMNIA	Mesterdalnokok	IV. 13-tól	Fox
RÁDIUS	Szerelmesek	IV. 20-tól	Metro
ROYAL APOLLO	Fiúk városa	IV. 8-tól	Metro
SCALA	Suez	III. 22-től	Fox
URÁNIA	A zöld császár	IV. 20-tól	Ufa

Beszámoló a hét üzleti eredményeiről

Fiúk városa. Továbbra is anyagi és erkölcsi siker.

Színiskola. Közepes második hét.

Szélhámosnő voltam. Három anyagi és erkölcsi sikert jelentő hét után lekerült a Rádus műsoráról.

Suez. Továbbra is siker, ötödik hétre prolongálták.

A varieté csillagai. Az Atrium és Décsi 2—2 hete mellett az Urátia 3-ik héten is műsoron tartotta, ez szép összeredményt jelent.

Szervusz Péter! Jó közepes eredmény, 3 színház közül a Décsi prolongálta.

Zaza. Gyenge üzletmenet után az Omnia tüzte műsorra, alkalmasint műsor hiányában.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Az e heti híradó ismét szerencsétlen — szerencsére elég röviden az Árumintavásár előkészületeivel, továbbá a Beszkárt szálló reklámizú, de jól tálalt megnyitásával. Szépek a kárpátaljai felvételek.

ÚJ FILMEK

Érik a búzakalász

Írta: Ujházy György „Beleznay asszonyok” c. darabja nyomán Orbók Attila.

Zene: Szlatinay Sándor.

Rendező: Gaál Béla.

Rendező asszisztense: Csepreghy Béla.
Főszereplők: Fedák Sári, Rózsahegyi Kálmán, Góth Sándor, Pethő Attila, Egry Mária, Erdélyi Mici, Szilassy László, Perényi László, Apáthy Imre, Harsányi Rezső, Kürthy György, Kürthy József, Simon Marcsa, Hidvéghy Valéria.

Gyár: MFI, 1938.

Gyártási vezető: Léway Béla.

Beszél: magyarul.

Kép: Kurzmayer Károly.

Hang: Kereszti Ervin.

Összeállította: Bánky Viktor.

Díszlet: Pán József.

Hangrendszer: Pulvári.

Produkción: Gál Ernő.

Hossza: 2342 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Kino.

Bemutatta: Atrium, City, Kamara, április 20.

Bán András és özvegy Belezna né szomszédok. Bán, aki legénykora óta szerelmes az asszonyba, húsz esztendő óta, minden évben, Anna napján megkéri a kezét, Belezna né azonban nem akar férj-

hez menni addig, amíg gyerekeit ki nem háziasította. Belezna né elhatározza, hogy a gyerekekkel, Pistával és Évával a Balaton mellé utazik. Siófokon Eva és Pista megismerkednek Bettyvel és Luigival. Betty egy angol lord lánya, aki Siófokra jött, mert nagyon szereti Magyarországot. Luigi pedig olasz fiú és Betty vőlegénye. A jegyespár azonban állandóan veszekszik. A strandon is összevesznek és így ismerkednek meg a Belezna gyerekekkel. Az ismerkedésnek az a vége, hogy Betty beleszeret a magyar fiúba, Ligi pedig a magyar lányba. Közben Anna napján megérkezik Bán. Megint megkéri Belezna né kezét és az asszony igent mond. A gyerekek megházasodnak — most már ő is boldog lehet. Bán boldogan csókol neki kezét, de az arca elkomorodik, amikor megtudja, hogy Pista menyasszonya angol lány, Eva vőlegénye pedig olasz fiú. Bán utálja az idegeneket és nem akar a házasságba beleegyezni. Szó szót követ — Bán nem akar engedni. Anna sem hagyja gyerekeinek a boldogságát és így a két ember, aki húsz esztendeig várt egymásra, ellenségesen megy széjjel. Belezna né arra határozza el magát, hogy elutazik. A gyerekek most már ki akarják engesztelni Bánt. Az angol lány és az olasz fiú megható igyekezettel azon vannak, hogy megmutassák neki, milyen jó magyarok lettek. Bánt azonban nem lehet megközeleltetni. De amikor megtudja, hogy Belezna né felutazott Pestre, fáj neki a dolog. Bán hallja, hogy az asszony külföldre akar menni, rádúpláz. Ő is elutazik! Másnap találkoznak a személyvonatban, amely hazafelé dőcög. Persze nem beszélnek egymással. De amikor kiszállnak a kis állomáson és ott találják Bettyt és Luigit, akik azért vesztek össze Pistával és Évával, mert olyan nagyon magyarok akartak lenni, akkor egyszerre elpárolog szívükből a dac és egymáséi lesznek.

Egyike ama filmeknek, melyek nem válnak a magyar filmgyártás díszévé. Meséje, rendezése lapos, kivitele primitív. Az elsöhetesekben nem lehet üzlet, vidéken viszont Fedák neve, a népies cím és történet bizonyára megteszik majd hatásukat.

Nőgyűlölő

(Szárnyaló ifjúság.)

(Youth takes a fling.)

Írta: Phil Epstein.

Filmre írták: Myles Connolly és Tom Reed.

Rendezte: Archie Mayo.

Főszereplők: Andrea Leeds, Joel Mc Crea, Frank Jenks, Dorothea Vent, Isabel Jeans.

Virginia Grey, Grant Mitchell.

Gyártotta: Universal.

Gyártási vezető: Joe Pasternak.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2152 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Universal.

Bemutatta: Forum, április 18.

Joe Meadows, a fiatal farmer, otthagyja a vadnyugatot és New-Yorkba megy, hogy felcsapjon tengerésznek. Naphosszat ott ül a newyorki kikötőben, nézi a messze idegen világrészekbe induló hatalmas vízi óriásokat, de egyik sem akarja magával vinni. A hajósnép nem fogadja be és John

kénytelen elszegődni egy nagy áruházba csomagszállító soffőrnek. Az áruház menyasszonyi kelengye-osztályán dolgozik Helen Brown az ábrándos lelkű varrónő. Ronald Colman az ideálja, de amikor a csomagosztályon Joet megpillantja, hűtlen lesz ábrándlovagjához és beleszeret a soffőrbe. Jean, Helen barátónője, minden igyekezetével azon van, hogy elősegítse barátónője boldogságát, de Joe menekül Helén elől, mert fél, hogy beleszeret a csinos leányba és akkor végkép le kell mondania a tengerész romantikáról. Jean mestrekedéseit vőlegénye, Frank is támogatja. Vacsorára hívják meg Joet, azután magára hagyják Helénél. A makacs leány már-már megadja magát a női báj hatalmának, de amikor másnap társai azzal ugratják, hogy talán már sor kerül az esküvőre is, Joe a kikötőbe rohan és egy Kinába muniót szállító hajóra szegődik el, hogy megszökhesen Heléntől. A hajó azonban csak másnap este indul és Joe még részt vesz az áruházi alkalmazottak majálisán. Közben elindul a kínai muniós hajó és Joe egy kis gőzöst bérel, hogy utolérje. Nagy ijedelmére Helén is a gőzös fedélzetére ugrik és Joe most már igazán nem tud elmenekülni előle. De nem is akar. A muniós gőzös eltűnik szemük elől Joe pedig magkapja a tengeri betegséget és megfogadja Helénnek, hogy örökre lemond a matrózdicsőségéről.

Nem nagyigényű film, de a főszereplő őszinte humora érdekessé és lebilenselővé avatja a történetet. Női partnere csupa romantikus ellágyulás. A rendező humora is jelentősen elősegíti a film sikerét.

A meg nem értett férj

(Der Tag nach der Scheidung)

Írta: Karl Bachmann.

Filmre írta: Wolfgang Neumeister és Wilhelm Ehlers.

Zene: Walter Kollo.

Rendezte: Paul Verhoeven.

Főszereplők: Luise Ulrich, Hans Schönker.

Gyártotta: Tobis.

Beszél: németül.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2500 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Tobis.

Bemutatta: Corso, április 19.

Romberg Györgyöt elválasztották feleségétől Bettinától. Amint a válás kimondása után a bíróságról távozik a megértő és örvendező Szuzival, a kapuban találkoznak Bettinával. A volt és a jövő asszony között éles szóharc kezdődik, amelyben Bettina fölényesen győz. Bettina közben beül a kocsijába, de az nem akar elindulni. Eppen arra jár Julian Borg, a híres repülő és segítségére siet. Az asszony mikor észreveszi, hogy volt férje és Szuzi figyelik őt, nem kis megrökönyődéssel a vendéglő abiakából, beülteti maga mellé Juliant és együtt távoznak. Romberg a szeszélyes Szuzi mellett egyre többet kezd gondolni Bettinára. Bettina kisiet a repülőtérré, hogy Juliannal egy sétatrepülésre induljon. Romberg a telefonbeszélgetés után azonnal a felesége lakására siet, de a szobalány közli vele, hogy a nagyságos asszony a repülőtérré ment. Mínt egy örült száguld autóval tovább a

repülőterre, ahol éppen akkor érkezik vissza a gép, s látja, ahogy felesége ki szállás közben átöleli Juliant. Romberg magából kikelve rohan Bettinához, hogy felelősségre vonja, Georg itt is vereséget szenved, letörve megy el, de az asszony látja, hogy a férje féltékeny, tehát mégis szereti. Est Szuzi és Georg a Yacht Club bálján ünneplik meg a válást. Bettina, aki tudja, hogy férje hol van, ráveszi gyanutlan lovagját, Borgot, hogy ők is odamenjenek. Borg és Bettina sétakocsizásra indulnak. Georg dühösen elrohan utánuk, de hamar elveszti Borgékat szem elől. Georgnak végre felnyílik a szeme és most jön csak rá, hogy mit veszített Bettinával. egész éjjel nem volt otthon. Ezalatt Borg a feleségéhez siet, de megtudja, hogy az A már mindenkitől elhagyatott férj reggel megbeszéli Bettinával, hogy Batáviába utaznak és mindketten hazamennek csomagolni. Bettinának az útlevele azonban a férjénél van. Elmegy hozzá az irodába, hogy elkérje tőle. Romberg nem tudja elviselni, hogy a feleségét végleg elveszítse és az útlevelet személyesen viszi el neki. Időközben azonban beállít Borg is és sürgeti az indulást. Georg közben feladja a küzdelmet és végképen letörve átadja feleségének az útlevelet. Bettina látva, hogy tökéletes győzelmet aratott, a meglepett és boldog Georg nyakába ugrik. Pont ekkor lép be Borg, aki látva a jelenetet, megértőleg, csendben elmegy és elindul egyedül Batáviába.

★

A Tobis új vígjátéka mulatságos és ötletes. Aki megnézi, jól mulat. Annyira viszont nem jó, hogy beszéljenek róla és átörje a német filmek iránti tartózkodást. mint az a 13 széknel történt. Ahol a német filmeknek sikere van, ez a film is ajánlható.

Szerelmesek

Irtta: Dorothy Parker és Alan Campbell.
Rendezte: W. S. Van Dyke.
Zene: Victor Herbert.
Főszereplők: Jeanette McDonald, Nelson Eddy, Frank Morgan, Florence Rice, Mischa Auer, Herman Bing, Ray Bolger, Reginald Gardiner.
Gyártotta: Metro, 1938.
Gyártási vezető: Hunt Stromberg.
Beszél: angolul.
Magyar szöveg: Radó István.
Hossza: 3155 méter.
Cenzura: aluli.
Kölcsönző: Metro.
Bemutatta: Radius, április 20.

★

A newyorki színházban már hatodik éve játsszák a diadalmas „Sweethearts” című operettet, melynek főszereplői Gwen Marlowe és Ernest Lane. A hatodik évet ünneplő jubileumi előadáson megjelenik Norman Trumpett, a Silver stúdiók ügynöke hogy Gwent és Ernestet leszerződtesse Hollywoodba. A két sztár ezen a napon ünnepli boldog házasságának hatodik évfordulóját. Az ünnepi estén az a tervük, hogy előadás után észrevétlenül megszöknek és egy eldugott kis vendéglőben, kettesben töltik az estét. Felix, az igazgató azonban nyomukban van és nem tágit addig, míg el nem fogadják meghívását. Mikor megérkeznek az estélyre, csalódottan látják, hogy többszáz vendég van jelen és az egész nagyszabású estély reklámcélokat szolgál. Trumpett úgy intézi a dolgot, hogy az estély után találkozzék a művészpárral. Fáradtságukat és elkeseredésüket kihasználva ismét szóba hozza a hollywoodi szerződést. Aznap este, mikor Gwen és Ernest hazatérnek és odahaza is újabb és újabb kötelezettségek

várják őket elhatározzák, hogy elszereződnek. Másnap, mikor Felix értesül Gwen és Ernest elhatározásáról, kétségbeesik. Leó, a darab írója, cselhez folyamodik. Felhasználja azokat a szerelmes leveleket, amelyeket Ernest irt feleségének és szövegüket belefűzi darabja dialógusába. Aztán elmegy Gwenhez, aki nagyban csomagol a hollywoodi útra és erőszakkal felolvassa darabját. Mikor Gwen meghallja a levelek szövegét, megütődve kérdezi, Leótól, hogy ezt ő írta-e. Leó bevallja, hogy ezeket a leveleket egy hölgyismerőséhez írta valaki. Az illetőnek felesége van és így nem hajlandó elárulni a nevet, mert az asszony természetesen nem is sejtji, hogy a férje mást szeret. Gwen ezután elhiszi, hogy a férje szerelmes szép titkárnőjükbe, Kay Jordanba, szörnyű jelenetet csinál és kijelenti, hogy nem megy Hollywoodba. Nem írja alá a szerződést és nem hajlandó többé együtt fellépni az urával. A „Sweethearts” vidéki körútra indul, két társulattal. Az egyik társulatsztárja Ernest, a másiké Gwen. Mindketten boldogtalanok és vágyódnak egymás után. Egy nap az egyik színházi lápban Gwen véletlenül elolvassa Leo új darabjának tartalmát és rájön, hogy becsapták, ő pedig elég ostoba volt és elhitte az együgyű mesét. Ezután már elég egy telefonbeszélgetés, hogy a szerelmesek kibéküljenek. Rövidesen újra megnyitják a színházat és a „Sweethearts” a boldog Ernesttel és Gwennel a főszerepekben, folytatja diadalútját.

★

Szines, nagykiállítású film, jó zenével és sok látványos revüvel, melyek azonban a film első felében vannak összezsúfolva. Van Dyke kitűnő rendezése és a parádés szereposztás további biztosítékai a sikernek, amely nem is maradhat el.

Fedők férfi

legnagyobb filmje:

ÉRIK A BÚZAKALÁSZ

UJHÁZY György színművéből filmre írta: ORBÓK Attila

Zene: SZLATINAY Sándor

Rendezte: GAÁL Béla

Főszereplők: Egry Mária, Erdélyi Mici Rózsahegyi Kálmán, Góth Sándor Pethő Attila, Szilassy László, Perényi

Nagysikerű premier: április 20-án **KAMARA CITY ÁTRIUM**

KINO filmipari és filmkereskedelmi Kft. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 20. Telefon: 136-946

HIREK

KÖTELEZŐ HIRADÓK

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 133.008/1939. IX. számú alatt a *Magyar Film Iroda* R. T. Igazgatóságához a következő rendeletet intézte:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Magyar Film Iroda* R. T. által készített 784., 785., 786., 787. és 788. számú *Magyar Világhíradó* című filmfelvételeknek s az azokat kibővítő külföldi események filmsorozatának az ország összes mozgóképzüzeiben való kötelező lejátszását elrendelte. A kölcsöndíjakat a 132.202/1939. IX. számú VKM. rendelet szabályozza“.

Budapest, 1939. évi április 13-án.

A miniszter helyett:

dr. báró Wlassics Gyula s. k.
államtitkár.

A KAMARA MOZI

igazgatósága, multheti vezércikkünk kapcsán annak a közlésére kért bennünket, hogy a cikkben említett mozitörzsittel a Kamara filmszínház semmiféle üzleti vagy más természetű összeköttetésben nincsen.

A közmondás azt tartja, hogy aki haragszik, annak nincs igaza. Már pedig az a cikk, amelyik a Kamara főtitkárát mandarinak és csinovniknak és mit tudjuk még, minek titulálta, nagyon, de nagyon haragszik. Ha a cikk írója mondjuk felolvasná szerzeményét, hangja dörögne, foga csattogna, szeme szikrázna, ökle csapkodna az asztalt, szóval tajtékozna dühödten haragjában. Tehát: nem igen lehet igaza. De nem is keressük, kutatjuk, igaza van-e vagy sem. Nem érdekel bennünket, milyen konkrét ügy, vagy talán konkrét személy háborította fel anynyira, hogy ezúttal vérrel töltötte meg Watermannját és azt remélte, hogy telefröcsentti a Kamara főtitkárának arcát. Mi régóta ismerjük ennek a töltőtollnak a hangját és megszoktuk már. Nem ijedünk meg tőle, sőt: mosolygunk rajta és egészen jól alszunk utána. Ezt ajánljuk a főtitkár úrnak is. Képviselje csak továbbra is a törvényt a Kamara alapszabályainak betartásával és betartatásával. Ez a joga és kötelessége, nem pedig Othellót és Hamletet eljátszani a színpadon. Egyebekben a leghegyesebb töltőtoll is eltoppúl egyszer, különösen ha gyakran mártják vitriolba.

Két héttel ezelőtti „Premier Plan” rovatunkban falra festettük az ördögöt. Azt írtuk az akkor soron volt áldozatról, hogy minden vágya a nősülés és már előre elkeresztelte a fiát Sinusnak, a leányát pedig Cosinának. Bevalljuk, csupán a szellemeskedés kedvéért merészeltünk ilyen diszkrét vágyról írni. Az illető élete ugyanis foglalkozásánál fogva, a sinusos és cosinusok világában zajlik. Semmi hírt sem hallottuk azonban, hogy „Premier Plan”-unk hőse valóban házassági terveket szövöget titokban. A nyomda különben is rövidnek találta a kéziratot és utána íratott még néhány sort. Így született meg a véletlenből és tréfából az a komoly dolog, hogy — most már elárulhatjuk, kiről van szó — Lohr Ferenc, a Hunnia kedvelt hangmérnöke, lapunk technikai rovatának szerkesztője, az elmúlt hét csütörtökjén eljegyezte Lugossy Pálma kisasszonyt. A menyasszony egyébként bölcselével foglalkozik és jövőre doktorál művészettörténelemből. Most már alaposabban érdeklődtünk a nagy családi esemény iránt és így tudtuk meg, hogy az ujdonsült jegyespár még nyáron rebegi el egymásnak a boldogító „igen”-t, amit a biztonság kedvéért hangosfilmen is megörökítenek. Azt is kinyomoztuk, hogy Lohr „Furu” nászútra a milliomosok országába megy, a newyorki vilákiállításra. Congratulation!

HÓFEHERKE

Walt Disney nagyszerű filmje, a *Hófehérke és a hét törpe* már ismét kényszerszünetet tart. Mint ismeretes, a *Radius* szünni nem akaró előadássorozata után, egy kis pihenővel, a Kamara iktatta műsorára a *Hófehérkét* s a film, rövid reprizelés után, újra lekerül a vásznonról, hogy rövidesen visszafoglalja diadalának második színhelyét. És amíg a vidéki mozik legnagyobb része már régen lejátszotta a filmet, addig a fővárosi kisebb mozik csak a Kamara után, tehát hetek, esetleg csak hónapok múlva tűzhetik műsorukra az idei szezon legnagyobb sikerű filmjét.

A MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI EGYESÜLET

április 2-én, kedden d. u. 6 órai kezdettel V., Honvéd-utca 22. sz. alatti helyiségében Kauser János okl. gépészmérnök, állami ipariskolai igazgató előadást tart: Az *elektroncsövek újabb fejlődéséről*. A vetített képekkel kísért előadásra vendégeket is szívesen lát a *Magyar Elektrotechnikai Egyesület* rádiószakosztályának elnöksége.

FILMELOADÁSOK A VASÁRON

Az április 28-án megnyíló *Budapesti Nemzetközi Vásáron* az idén két mozi is szórakoztatja majd a közönséget. Az egyiket a *Külkereskedelmi Hivatal* pavillonjában rendezik be, ahol a magyar mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi életet bemutató filmek kerülnek vetítésre. A másik mozi a *Ganz-Danubius* kiállítási helyiségében fog működni, amelyben a világhírű gyárban készülő közlekedési művek készítéséről felvett filmeket láthatja a *Vásár* közönsége. Természetesen mindkét moziban ingyen láthatók az érdekes és tanulságos filmek.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKRÓL

tartott előadást vasárnap, ápr. 23-án délelőtt 11 órakor az *Uránia Színházban: Mit láttam az Egyesült Államokban* címen Hajdu Elemér főmérnök, aki a kultuszminisztérium ösztöndíjával tanulmányozta az Egyesült Államok életét. Vasárnapi előadásán számolt be útjának eredményeiről. Előadása során egész séreget vetített képeken kívül mozgóképeket mutatott be a nagyobb amerikai városokról. Említésre méltó a New Yorkról készített film, amely a maga nemében náratlanul érdekes.

Sokat hallottunk már úgynevezett „pik auf”-karrierokról, különösen ebben a szakmában, ahol ha „a t. filmesek nem is jártak egyetemet” (mint ezt az egyik irodalmi színházi hetilap nemrégén megjegyezte), mégis akad néhány self made man, sőt: — horribile dictum — egyetemet végzett doktor is. Egy ilyen doktorról hallottunk most, aki — nem szégyen, hanem dicsőség — azal kezdte évekkkel ezelőtt, hogy egy kispesti moziban — vizet árult. Majd filmeket cipelt. Közben gimnáziumba járt. Nappal dolgozott, éjjel tanult s a végén beiratkozott az egyetemre. Elvégezte a jogot és az elmúlt hetekben avatták. Doktor iuris lett. Egyidejűleg járt a mozigépész tanfolyamra is és ott is sikerrel vizsgázott. Katonai szolgálatainak is eleget tett. A doktor úr ezidő szerint a budai Simplon mozi gépésze. Ez a „karrier” így, néhány sorban elmondva, nagyon szépen hangzik, de mennyi nélkülözés, mennyi fáradság és álmatlan éjszaka rejlik mögötte. Mindezt azonban legyőzte az erős akarat, a tanulásba és munkába vetett hit és a jobb jövő iránti remény, amely ma még csak egy mozigépész állás kenyerét nyújtja, később bizonyára a magyar filmszakma új vezetőhelyeinek egyikét. A doktor-mozigépész Reznák László s aki karrierjében segítette őt: Gyárfás Gyula.

Premier Plan

Dr. KÁDÁS KÁROLY

Az az ember, akitől félni szoktak a filmszakmában. Feleslegesen. Szigorú ember, de nem könyörtelen. Szigorát szíve kormányozza és ez mindent megmond. A hivatalos óra nála kora hajnalban kezdődik és késő este végződik. Mégsem rabszolgatartó. Tudása és emlékezőtehetsége bámulatos. Szükszavú. Ítéletei borotvaélesek, meglátásai pillanatok alatt alakulnak ki. Ideális tárgyaló fél. Tőle távoleső dolgokban is rendszert talál, meggyőződést tisztel, megoldást keres. Az életet ismeri és méltányolja. A felelősséget vállalja. Olyan hatalmas ügykörben, amelyet számára az iparügyi minisztérium osztályfőnöki ügyköre biztosít, találhatna magának ezer és egy dolgot, ahol sokkal kevesebb fáradsággal és mutatósabb sikerrel sorakoztathatná fel munkássága eredményét. Mégis — meggyőződünk róla! — a filmmel, a minisztériumok mostohagyermekével foglalkozik a legtöbbet és a legnagyobb szeretettel. A sikert azonban át szokta engedni másoknak, csak a nehézségek megoldását keresi.

Helyszínen vagy a műteremben?

Írta:

MÁTYUS BÉLA

okl. építészmérnök, filmtervező.

A film díszleteinek tervezése tárgykörök szerint két csoportra osztható:

1. olyan tervekre, amelyeket a szövegkönyv előír ugyan, de más-más tervező művészi elképzelése szerint mégis különböznek;

2. olyan építkezési tervekre, amelyeknek élethűen utánozniuk kell valamely meglévő épületrészt.

Szinte természetesnek tartjuk az ellenvetést, hogy miért kell utánozva felépíteni egy meglévő épületrészt, amikor a helyszínen eredetiben és mindenestre élethűbben volnának elkészíthetők a felvételek.

Ugynevezett külső (plain air) felvételek esetében valóban szabályként mondhatjuk, hogy helyesebb a helyszíni felvétel, mert a környezet, a felhők, a növényzet és annak mozgása, a térhatás stb. a helyszínen előnyösebb, mint egy utánzat. E szabály alól kivétel azonban, ha az objektum olyan utánzást kíván, amely nem illeszthető a költségvetésbe; ha valamely olcsóbban elkészíthető trükk is elegendő a képhatás előidézésére (pl. vetített háttérrel); ha makett-tal is megoldható a terv és így tovább. Ezekről a kivételekről majd külön tanulmányban emlékezzünk meg.

Amennyire indokolt azonban a külső felvételek helyszíni elkészítése, annyira nehézkes és költséges épületek belsejének helyszíni felvétele. Nehézkes elsősorban azért, mert az összes technikai kellékeket, gépeket, lámpákat stb. a helyszínre kell szállítani és megfelelő áramról kell gondoskodni. A mennyezet a fénymegadást akadályozza, a falak nem távolíthatók el, pedig ez a lehetőség igen fontos a képfelvétel nézőszögének szempontjából.

Annak megítélése tehát, hogy a helyszínen vagy a műteremben készítsük-e a felvételeket, mindenkor esetenként bírálendő el. Főszempontok a gazdasági, a művészi és a technikai kérdések.

Hogy azonban ne csak általánosan tárgyaljunk, a kérdést két példával

világítjuk meg. Mindkét esetben úgy döntött a gyártó vállalat, hogy nem a helyszínen, hanem a filmstúdióban készíti el a felvételeket. Mindkét díszlet szerepelt magyar filmen. Sokan lesznek, akik az első pillanatra ráismernek a pesti Vigadóra és az Operára. De a képekről senki sem hinné el, hogy nem a helyszínen, hanem a filmstúdióban épített díszletben készültek. Elképzelhető, hogy mennyi előtanulmányt igényel és mennyi pénzbe kerül egy ilyen díszlet! A bemutatott példák és az ezekhez hasonló nagyszabású díszletek költségeinek alsó határa általában 20.000 pengő.

Alapos ok volt tehát arra, hogy a produkció a helyszíni felvételekről lemondjon.

A fő nehézség az elektromos áramszolgáltatás körül jelentkezett. Tudjuk, hogy a filmfelvételhez igen erős megvilágításra van szükség, jóval nagyobbra, mint amit a szem kíván. Ha akkora helyiséget, mint a Vigadó ilyen erősen be akarnánk világítani, a több ezer watt teljesítményű lámpák egész sorára volna szükség. A ülmgyártó telep felkészült erre a teljesítményre, világos azonban, hogy normális fogyasztásra beállított helyszíni berendezés elégtelen ekkora szükséglet ellátására. A Vigadó esetében a legközelebbi nagyfeszültségű vezeték csak a pincében lett volna elérhető. Megfelelő teljesítményű transzformátor beállítása és az igen nagysúlyú erősáramú kábelek lefektetése a pincétől a díszteremig 10–12.000 pengőbe került volna. A díszletépítés költségének máris kétharmad része.

A hatalmas, mázsányi súlyú lámpák, és a világosító személyzet részére megfelelő teherbírású hidak szükségesek. A műteremben ez nem probléma. Itt ugyanis úgy épül a díszlet — a gyakorlatban ez bizonyult előnyösnek —, hogy a falegyen magasságában kívülről körülfutó lábbakkal alátámasztott hidakat építünk. Ezekre néha a díszlet légtere fölött keresztbe fektetett hidak tá-

maszkodnak. Ahol nem lehetséges, ott a hidakat kötelekkel függesztjük fel. A felfüggesztést főleg olyankor használjuk, ha egyes transzport-falak miatt a hídlábak akadályoznák a ki-látást. A felfüggesztésre a filmmű-termek mennyezetének vasszerkeze-tén horgok, csigák és futóhidak van-nak. Ilyen előnyök mellett a legna-gyobb és legkörülményesebb díszle-tek is behidalhatók a világítás szá-mára és ezáltal lehetővé válik, hogy

a lámpák nem látszanak, de fényha-tásuk jól kihasználható.

A lámpázás roppant körülményes a helyszínen. A meglévő architektúra adta lehetőségek rendszerint nem elegendők a hídrendszer bekötésére és hordására. A Vigadó mennyezetét több helyen át kellett volna fúrni. Mindazokon a helyeken, ahol a hi-dalás a meglévő épületszerkezetekre támaszkodnék, anyagvizsgálattal és statikai számításokkal kell me-győ-

zödni a megfelelő biztonságról. A szereplők szárai fölött 8–10 méter magasságban lebegő, ideiglenesen felszerelt, lámpákkal és emberekkel terhelt hidak az építész felelősségére készülnek!

A hidalási és felvételi munkák alatt az építkezés és a berendezés ér-téke is állandóan veszélyben forog. Pedig filmfelvételkor kisebb-na-gyobb rongálódások elkerülhetetlenek a leg gondosabb munka mellett is, hát még ha sietni kell. Pl. az Ope-ra Lotz-mennyezetét egy rosszul fel-húzott hidalógerenda tönkretethetné.)

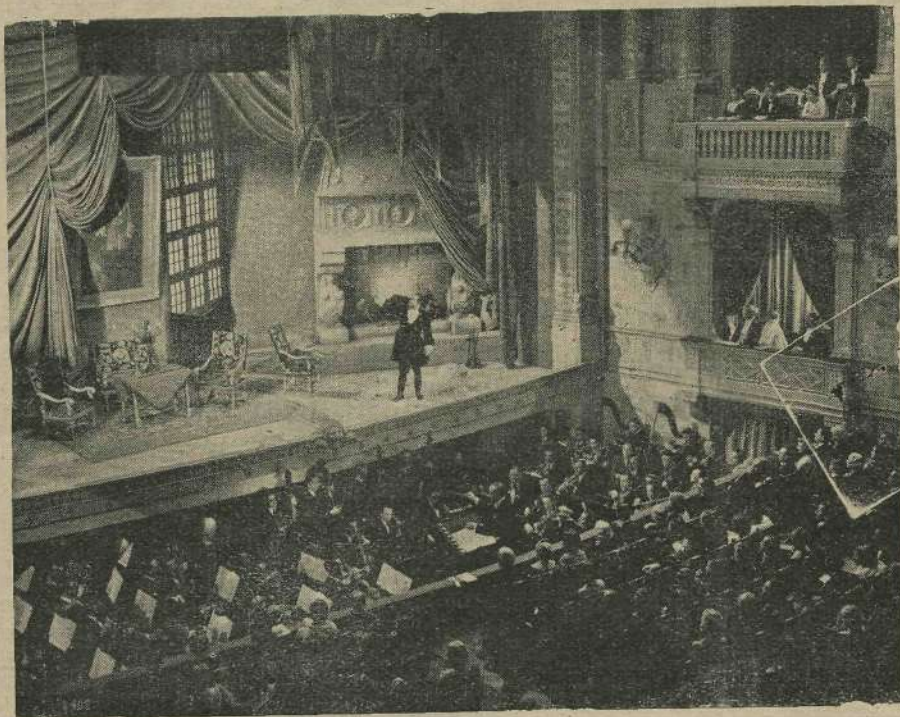
Ezekután érthető a vállalat elha-tározása, hogy a műtermi építkezést választotta, annak ellenére, hogy az látszólag többbe kerül, mint az ere-deti felvétel.

Ehhez az elhatározáshoz nagyban hozzájárul, hogy a díszletet tetszés szerint állíthatjuk fel, a filmkiván-ságoknak megfelelően. A műtermi munkák aránytalanul könnyebben végezhetők, mint a helyszínen. A filmépítész ügyességén múlik, hogy a díszletet képszerűbben, méretei-ben filmszerűbben építse fel, mint az a valóságban van és ezzel lénye-gesen megkönnyíti a felvételek munkáját. Érdekes, hogy méretek és formák észrevétlen megváltoztatása mennyire növelheti a hatást a kép-felvétel előnyére. Ha egy a valóság-ban derékszögű komplexumot nyit az építész, vagyis nagyobb szögben építi fel a falakat, ez nem látszik hibának a képen, sőt ellenkezőleg. A túlzásoktól természetesen óva-kodni kell.

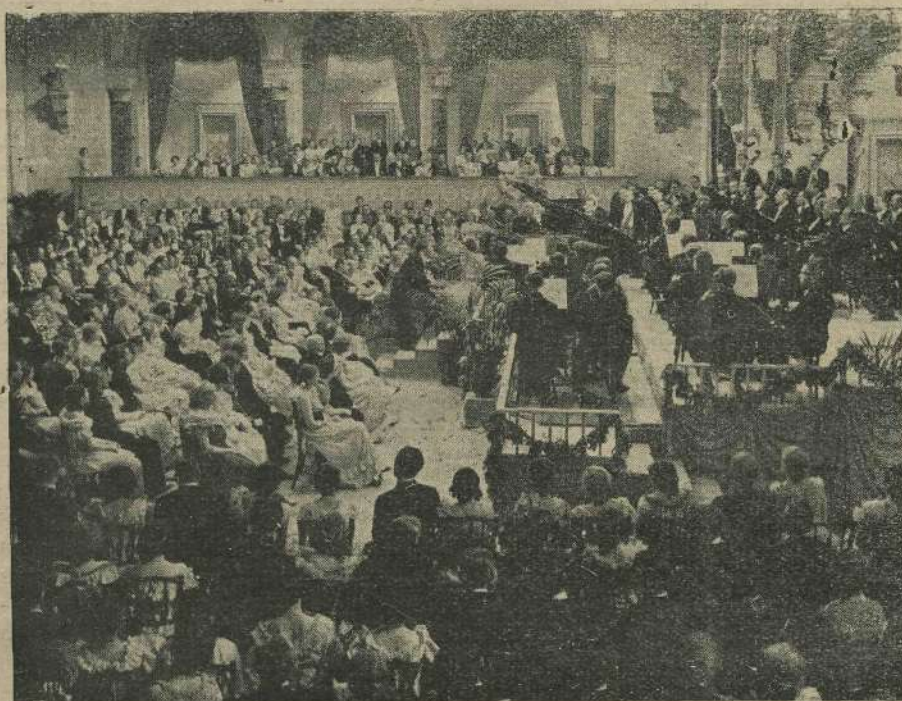
Ha a felveendő épületek külföldön vagy nehezen hozzáférhető helyen vannak, rendszerint fényképek, vagy helyszíni látogatás után itthon épít-jük fel a szükséges díszleteket. Így készültek el az utóbbi években Budapesten sok más érdekes dísz-lettel együtt: a bécsi Opera, a new-yorki Metropolitan, a párisi Gare de l'Est, a velencei Sta Lucia pályau-dvar, a római Fontana Trevi, a Colosseum stb. részletei.

Amint látható, leleményességre szabályok nem állíthatók, de felelőt-len volna csupán ötletre támasz-kodni, megfelelő kiviteli lehetőségek nélkül. Ezt a két alapfeltételt ki-egészíti a műtermi gyakorlat.

Meggyőződéssel és egyben öröm-mel állapítható meg, hogy a magyar filmek szerény anyagi eszközei miatt fokozottan ösztökélt építész-leleményesség olyan tervezőket nevelt, akik méltó vetélytársai leg-jobb külföldi építész-kollégáinknak is.

A budapesti OPERA részlete nézőtérrel és színpaddal
Készült a HUNNIA filmgyárban a MARIJA NÖVER című kétváltozatú filmhez.
A színen SVÉD SÁNDOR énekel

A pesti VIGADÓ díszterme
Készült a HUNNIA filmgyárban a SZERELMI ÁLMOK című kétváltozatú filmhez

Gyakorlati filmtechnika

Irta:
BRÜCKNER JÁNOS
okl. gépészmérnök.

Gépindítás

A vetítógép indításának leggyakoribb módjánál a gép forgattyú karját kézzel hajtva fordulatba hozzuk a berendezést és a közel 24 kockás felgyorsítás elérésekor bekapcsoljuk a meghajtó motort. Az itt alkalmazott motorok ú. n. indukciós motorok, amelyek jellemzője, hogy közvetlenül a váltóáramú hálózatra kapcsolva, hirtelen veszik fel fordulatukat. Kézi előrehajtás nélkül a motort bekapcsolva, az a vetítógépet a 24 kockás fordulatba hirtelen berántja, ami törésekre, keresztgörbülésre, filmszakadásra vezethet. Vannak különleges motorindító kapcsolók, amelyeknél nem szükséges a kézi előrehajtás, hanem a gép fokozatos fordulatbahozaása elektromos úton, indító kapcsoló lassú előmozgatásával történik. E kapcsolónál tapasztalat szerint néha kontaktuszavarok lépnek fel, aminek következménye a gép hirtelen fordulatbaugrása lesz. Ilyen indítók érintkező gombjait épp ezért ajánlatos gyakrabban tisztítani.

Önműködő fényelzáró

A vetítógép fontos szerkezeti eleme a képkapú mögött elhelyezkedő lapból vagy lappárból áll, mely a gépnek kellő fordulatbajutása után önműködően szétnyílik. Ezzel a lámpaházból kilépett fény- és hősugár útját a képkapú felé szabadabbá teszi. Feladata, hogy a gép esetleges leállásakor, illetve lelassulásakor a képkapuban haladó filmszalag megakadályozza. E lap működését centrifugális erővel, vagy súrlódó erővel, vagy mindkettő kombinációjával történik. Az újabb vetítógépeknél, ahol dobpillát

alkalmaznak, az automatikus fényelzáró ennek belsejében helyezkedik el. Itt a két lapból álló záró fedők ellentétesen szétnyílnak. Az automatikus fényelzáró szerkezetek gondozandók. Élet- és vagyonbiztonság függ ezek kifogástalan működésétől. Kellő olajozás, az egyes tengelysúrlódások csökkentése, tisztántartás, begörbült lapok kiegyenesítése a legfontosabb tennivalók e téren.

A vetítógép tűzbiztonsága

A vetítógépen többféle szerkezeti elemet találunk, melyek a tűzbiztonság fokozását célozzák. A sok közül egyet említünk meg, és pedig

azt, mely a legveszedelmesebb tüzeset ellen igyekszik védeni. Ismeretes, hogy a filmgyulladás elkerülhetetlen akkor, ha jár a gép és a filmszalag a képkapuban a keresztdob előtt elszakad. Ilyenkor a film a kapuban megáll és pillanatok alatt meggyullad. A különböző cégek által forgalomba hozott biztonsági szerkezetek ez ellen úgy védenek, hogy az ilyen szakadást követő filmhuroknövekedés, illetve hurok megszüntés egy kart hoz működésbe, amely viszont egy zárólapot vet a képkapú és fényforrás közé és így a fény- illetve hősugarak útját azonnal elállja.

KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

SZERKESZTI:
POZSONYI GÁBOR DR

Hangvisszaadás, hangszórók

A Magyar Kinotechnikai Társaság április 17-én tartott ülésén előadta:

KAUSER JÁNOS
áll. ipariskolai igazgató.*

A helyes hangközlésnek (hangvisszaadásnak) a kívánalmak egész sorozatát kell kielégítenie. Így megkívánjuk, hogy a felvett hangok erőssége egymáshoz képest ugyanolyan legyen, mint ahogy az a felvevő mikrofon előtt elhangzott, szaknyelven: hogy a hangközlésben ne legyen lineáris torzítás. De a hangszóró által közölt hangban sem szabad olyan zavaró hangoknak lenniük, amelyeket az eredeti hang nem tartalmazott, ez a nemlineáris torzítástól való mentesség követelménye.

A színház nézőterét egyenletesen kell hanggal beszórni, ami különösen a magas hangok szempontjából állít kemény feladatot a mérnök elé, viszont a legerősebb és leggyengébb eredeti hang erősségbeli arányát is a lehetőség szerint helyesen fenn kell tartani. Ez utóbbit nevezik a helyes hangdinamika követelményének.

*) A kísérleti bemutatásokkal és vetített képekkel illusztrált előadást csak kivonatban közöljük. Az előadó kitűnő előadói készsége és az előadónak alaposan és szakszerűen kidolgozott tárgya mindvégig lekötötte a nagyszámú és előkelő közönség figyelmét.

Hogy az eredeti környezetbe, amelyet a hangosfilmmel a vetített kép is élénk tár, bele tudjuk magunkat képzelni, a hangnak érzékeltetnie kell azt is, hogy tágas, visszhangos helyiségből, vagy kényelmes, függönyös, szőnyeges szobából származik-e. Ezt az utóhangsúly idejének helyessége adja meg. Legújabbban Amerikában a sztereofónikus hangközlést is bevezették, amely az érkező hang irányát is érzékelteti, tehát a képen beszélő személyek hangja nem egy helyről jön, hanem a megfelelő irányból.

Zenekari jelenlétnél az egyes hangszerek hangját onnan véljük hallani, ahol azoknak helye a zenekarban van. Mindezek után még azt is megkívánjuk a hangszórótól, hogy gazdaságosan bányon a vele közölt villamos hangenergiával, vagyis jó hatásfoka legyen.

Az erősítőknél az a tulajdonságát, hogy a különböző magasságú hangokat hogyan adják vissza, már nálunk is általánosságban mérés útján vizsgálják meg, de ez a mérés többnyire figyelmen kívül hagyja a hangszóró idevágó tulajdonságának vizsgálatát. Ha viszont magát a hangszóróból jövő hangot mérjük, akkor az eredményt az is befolyá-

**Siessen belépni
a
MAGYAR FILM
előfizetői közé,
mert
ingyen nem
kaphatja a lapot!**

solja, hogy a nézőtér mekkora, üres-e, vagy tele van-e, alkalmaztak-e hangcsillapító falborítást vagy nem, stb.

A hangszórókkal szemben támasztott követelményeknek nem minden hangszórórendszer tesz egyenlő mértékben eleget. Leginkább az általánosan elterjedt dinamikus hangszórók felelnek meg. Ezeknek a szerkesztésénél is figyelembe kell azonban venni mind az elméleti szempontokat, mind a számos tapasztalatot. Általában nem egy, vagy egyféle hangszórót alkalmaznak a hangos filmszínházak, hanem egyidejűleg többet, mert az egyik a magasabb, a másik a mélyebb hangok közlése szempontjából előnyösebb.

Ugyancsak vegyesen alkalmazzák a tölcéses és a tölcésnélküli hangszórókat. A nem lineáris torzítást, bizonyos esetekben a lineáris torzítást is csökkenthetjük az erősítőben alkalmazott ún. negatív visszacsatolás útján.

A hangdinamika mesterséges befolyásolása a hangvisszaadóberendezésnél nincsen általánosan bevezetve, viszont a hangtompítás, hangcsillapító felületek alkalmazása minden színházban megvan, mert enélkül a hangközlés csaknem mindig visszhangos, csarnokszerű lenne, pedig a szabadban lejátszódó és a kisebb helyiségekben végbemenő jelenetek szempontjából sokkalta kevésbé visszhangos hangközlésre van szükség.

A hangtompító anyagok alkalmazásánál ismerni kell, hogy az egyes borítások, stb. milyen mértékben befolyásolják a különböző magasságú hangokat. A legtöbb hangtompító anyag, sőt a közönség ruhája is, a magas hangokat sokkal jobban csillapítja, mint a mélyeket. Hogy tehát egyenletes hangot kapjunk, a mély hangok megfelelő csillapításáról külön kell gondoskodni.

Végül a jó hangszóró-hatások azért fontosak, mert ugyanakkora erősítőteltjesítmény mellett a jobb hatásfokú hangszóró erősebb és tökéletesebb hangközlést nyújt, mint a rosszabb hatásfokkal rendelkező.

OKTATÓFILM

Ötéves oktatófilm-produkció

Az óbudai Árpád-híd építésével kapcsolatban már az elmúlt év során több ízben tartottak az illetékes hatóságok megbeszéléseket, hogy a nagyszabású híd ötéves építéséről megfelelő hosszúságú kultúr- és oktatófilmeket kellene készíteni, mert hiszen ehhez hasonló építkezés ritkán fordul elő a főváros életében. A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium a vallás- és közoktatásügyi minisztériummal, a Fővárosi Közmunkák Tanácsával és Budapesti Székesfővárossal és közműveivel egyetértően a híd építésének minden fázisáról filmfelvételek készítését határozták el. A film negatívjárói azután az egyes minisztériumok és hatóságok a céljaiknak megfelelően hosszabb vagy rövidebb különböző összeállítású filmeket vágnak össze. Egészen más vágásban kerülne tehát a film bemutatásra a Műegyetem hallgatói előtt, mint az elemi és a középiskolákban. Majd egészen más változatot mutatnak be a mozik a nagyközönség részére. Az ötéves filmgyártás szcenáriumát elsősorban a munka menete határozza meg és az egyes külön összeállításokra természetesen külön forgatókönyvek készülnek.

Az Oktatófilm Közlemények tartalmaz márciusi számának első cikkét Willer József dr. tanár írta „Mit kíván a középiskolai angol nyelvtanítás a filmtől?” címmel. Az angol filmoktatásáról R. S. Miles közleményét ismerteti a füzet, majd Szemes Gábor Az oktatófilmek értékesítése boncolással kapcsolatos állattani óráimon című tanulmányát közli. Az amerikai oktatófilmmozgalmról ír John Brown Mason, míg A film és a magyar gazdaérdekek címmel Horváth Károly dr. értekezését olvassuk a lapban. A székesfővárosi részben Erődi Kálmán dr. tankerületi főigazgató számol be londoni filmtanulmányútjáról, Öl-

Legtökéletesebb hang- és képanyag

veczky Pál az iskolai filmről ír a fogalmazás szolgálatában és v. Sellyei Vilmosné a filmről, mint a fogalmazás tárgyáról értekeznek. A gazdag füzet az Oktatófilm Bíráló Bizottság által engedélyezett filmek által engedélyezett filmek ismertetésével a filmoktatásban résztvevő székesfővárosi iskolákról készült tanulmányos kimutatással zárul.

A Pergő Képek április havi száma igen érdekes tartalommal az elmúlt héten hagyta el a sajtót. A Magyar Amatőrfilm Szövetség hivatalos lapjának folyó évi 2. száma a következő cikkeket közli: Káplány Géza: Művészet-e a film?, Halter Jenő: Az Elektro Bewi átalakítása csúcspénymérésre, Vásárhelyi István: Filmfeliratok készítése.

Gyors, pontos,
jutányos külföldi
szállítmányozás.

FILMEXPRESS

SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI KFT.

BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-kr. 9-11.
— (NEW-YORK PALOTA) —
T. 133-671, 133-139

KÜLFÖLD

JAPÁN

▲ *Ishivata* japán pénzügyminiszter személyesen vállalta egy gazdasági tárgyú propaganda film főszerepét. A filmben a miniszter a lehető legnagyobb takarékosagra hívja fel a japán közönséget, tekintettel a Nipponra váró nagy erőfeszítésekre.

NÉMETORSZÁG

▲ A német szaklapok elismeréssel számolnak be a *Varieté csülagai*-nak német verziójáról, a *Menschen vom Varieté* című Budapesten, a *Hunnia* filmgyárban készült nagyszabású filmalkotásról. A *Berliner Filmkurier* illusztrált mellékleteinek egyik számát a *Menschen vom Varieté*-nek szenteli és igen hatásos képekben ismerteti a film főbb jeleneteit. A *Capitol*-ban megtartott bemutató nagy tetszéssel fogadta a közönség a filmet. A német főszereplők mellett kiemeli a sajtó *Baky* József rendezését, *Eiben* István felvételeit *Lohr* Ferenc hangfelvételeit és a bemutatót, mint a *Hunnia-Pictura* Film, Budapest sikerét könyveli el. A premier után *Lehnic* dr., a német birodalmi filmkamara elnöke a legteljesebb elismeréssel nyilatkozott erről a különleges magyar film-produkcióról.

▲ A bécsi *Wien Film* 15 játékfilm forgatását határozta el az 1939—40. szezomban. Elsőnek *Strauss* életé dolgozzák fel *Der unsterbliche Walzer* címmel, *Hörbiger* Pállal és *Andergast* Máriával, majd a *Radetzky Marsch* következik *Willy Forst* és *Paula Wessely* főszereplésével.

▲ *Hitler* Adolf 50. születésnapjának nagyszabású ünnepségei a német operatőröknek és h iradószerkesztőségeknek, valamint a laboratóriumoknak hatalmas erőpróbáját jelentik. Egész kis operatőri és segédzemélyzeti hadsereg vonult ki a többnapos ünnepségekre, hogy az eseményeket megörökítsék. Az egyes napok felvételei másnap már sokszorosítva, cenzurázva futottak az összes premierszínházakban és utaztak külföldre.

OLASZORSZÁG

▲ A *Duce* elnöklésével megtartott olasz minisztertanács *Thaon di Revel* pénzügyminiszter előterjesztésére az eddig félállami kézben lévő *Cinecittà*-részvényeket állami tulajdonba vette át, hogy ezáltal is hang-

súlyozza a filmgyártásnak tulajdonított nagy fontosságát. *Alfieri* közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a *Cinecittà* fejlődése céljából a minisztertanács *Quadraro*-ban további területeket jelölt ki, ahol a filmváros tovább terjeszkedhet. Végül *Guarneri* külkereskedelmi és valutaügyi miniszter előterjesztésére a behozatali monopóliumot élvező *E. N. I. C.* fölé állami ellenőrző és végrehajtó bizottságot neveztek ki. Az intézkedések tehát általában az olasz film államosítását célozzák.

SVÉDORSZÁG

▲ A svéd filmszakma sajtófőnökei külön egyesületet alkotnak, a *Filmpublicisternas Förening* nevű társaságot, amely a napokban tartotta évi közgyűlését. Az összejevetelen egyesületi elnökké *Ragnar Allberg* szerkesztőt, a *Svensk Filmindustri* sajtófőnökét választották, míg dr. *Gösta Werner* lett a tikár.

HIRADOK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

791. sz.

M. F. I.

1. Építkezések a Nemzetközi Vásár területén (MFI, Somkuti).
2. A Beszkár új sportszállójának megnyitása (MFI, Zsabka-Nagy)
3. Magyar—lengyel frontharcos találkozó Uzsokon (MFI, Kaulich-Nagy).
4. Közvetlen légijárat Budapest és London között (MFI, Horváth).
5. Turistáink új célja: az Erdős Kárpátok vidéke (MFI, Somkuti)
6. A budapesti olasz könyvkiállítás megnyitása (MFI, Zsabka-Nagy)
7. Szép gyakorlatok a német tornászok versenyén (UFA)
8. Az olasz csapatok birtokba vették Albániát (Luce)
9. Magyar kormányférfiak látogatása Rómában (Luce).

PARAMOUNT HIRADÓ

XII. évf. 16 sz.

1. Tavasz szépségkirálynő koronázás az Egyesült Államokban.
2. Az új magyar szlovák határ kijelölése.
3. Göring tábornagy fogadása Tripolisban.
4. A világháborúban leszerelt 50 torpedóromboló üzembehelyezése San Diegóban

5. Franz Bondnel belga versenyző nyerte a Páris—Brüsszel-i 319 km-es kerékpárversenyt.
6. Angol amerikai birkózóverseny Londonban.
7. XIII. Alfonz és Viktória, az egykori királyi pár istentiszteleten Rómában.
8. Göring tábornagyot és feleségét Mussolini és Ciano gróf fogadják Rómában.
9. Egy órán keresztül tartó légvédelmi gyakorlatok Rómában.
10. Angol és francia hajóhadak őrzik Gibraltárt.
11. Az angol uralkodó pár Aldershotban megtekinti a tüzérség hadgyakorlatát.
12. Az olasz hadsereg bevonul Albániába.

FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. évf. 17. sz.

1. Olasz csapatok megszállják Albániát.
2. Sir Maurice Peterson, Anglia nagykövete Franco tábornoknál.
3. Internált spanyol flottaegységek visszatérése Cadizba.
4. XII. Pius pápa husvétii áldást oszt
5. Gafencu, román külügyminiszter Berlinben.
6. Göring Hermann vezértábornagy látogatása Libiában.
7. A washingtoni Fehér-házban.
8. Fialat majmok a párizsi állatkertben.
9. Végre egy praktikus divat.
10. Gépek izgalmas küzdelme.
11. Nemzetközi motorkerékpár verseny Hannover mellett.

SZAKIRODALOM

Legújabb szakcikkek:

Kinotechnik. Az 1939-ik évfolyam 3-ik füzete érdekes tanulmányokat közöl a tökéletesesztikus filmről, újszerű erősítőberendezésekről, a filmszínházak vetítésének javításáról és a lipcei vásár technikai újdonságairól.

Rádió Technika. A 4-ik szám tartalma: Ötcsöves telepes szuper; Modulátor- és oszcillátorkörök méretezése; Gramofon; hanglemezfelvétel, kivezérlésmérők; Új módszer az anódfeszültség stabilizálására.

Akustische Zeitschrift. Az 1939. évi 2. szám tartalma: Az akusztikai Ohm-törvény, kitűnőhangú hegedű akusztikai tulajdonságai, az abszolút halláshatár piezoelektromos mérése a koponyavezetékben, a hangsugárzó generátor kísérleti alapjai, dinamikus hangszórók mágneses mezejének egyenlőtlensége. (L—r)

H I V A T A L O S R É S Z

FILMCENZURA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6. TELEFON: iroda és pénztár: 183-072, elnök és ügyv. aleln.: 183-073

Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság

147/1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. április 15-iki 84. számában.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi április hó 2-tól 8-ig tartott ülésin

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **A zöld császár** (Der grüne Kaiser) (Ufa) hangos dráma 5 felvonásban, az Universum filmgyárban 1938. évben készült, 2.190 m hosszú,

2. **A zöld császár** — előzetes (Der grüne Kaiser — Vorspann) (Ufa) hangos reklám 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1938. évben készült, 103 m hosszú,

3. **Hindu lándzsás** (Lives of a Bengal-Lancer) (Paramount) hangos dráma 5 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1934. évben készült, 2.722 m hosszú,

4. **Tarzan győz** — előzetes (Tarsan l'invincible — Trailer) (Művészfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Les Films Red Star filmgyárban 1938. évben készült, 110 m hosszú,

5. **60. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 23 m hosszú.

6. **Beszélő kövek** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 448 m hosszú.

7. **A képek orvosa** (Kovács és Faludi) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1939. évben készült, 425 m hosszú,

8. **yözedelmes Japán** (A felkelő nap országa) (Melody of Japan) Kovács és Faludi) hangos ismeretterjesztő 2 felvonásban, a K. Ochada filmgyárban 1938. évben készült, 340 m hosszú,

9. **Magyar Világhíradó 789.** (M. F. I.) hangs riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 266 m hosszú,

10. **Hazatért a Ruténföld** (M. F. I.) hangs riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 854 m hosszú.

11. **20th. Century Fox hangos híradó XIII/15.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 306 m hosszú.

12. **Shanghai express** (Paramount) hangos dráma 4 felvonásban, a Paramount

filmgyárban 1931. évben készült, 2.338 m hosszú és

13. **Paramount világhíradó 1939/14.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 421 m hosszú mozgófényképeket.

b) **Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképzetekben szabad bemutatni:**

1. **Édes mostoha** (Kovács és Faludi) zenés színmű 2 felvonásban a Kovács és Faludi laboratóriumban 1935. évben készült, 1026 m hosszú és

2. **776. sz. Magyar világhíradó** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 95 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

c) **Előadásra alkalmasnak találta, — de tiltotta, hogy azon 16 évesnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:**

Dédé (Objektiv) hangos vígjáték 4 felvonásban 1938. évben készült, 2080 m hosszú mozgófényképet.

d) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **A magyar vad** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 158 m hosszú,

Szerk. Üzen.

Kérjük azokat az olvasóinkat, akik a **MAGYAR FILM** legutóbbi számait nem kapták meg, de igényt tartanak azokra, hogy szándékukat telefonon vagy levelezőlapon jelentsék be kiadói hivatalunkban.

Fordító. Zaza Marseille-be utazott és nem Marseille-be és ott esetleg elénekelt a Marseillaise-t. Ha ez nem volna olyan nehéz, nem lenne olyan könnyen összetéveszthető.

Kölesönző. Mi is hallottunk suttogni egyik-másik kisebb-nagyobb filmvállalat megszűnéséről és fizetésektelenségéről, de határozott értesülésünk egyikről sincs. Lehet, hogy a jövő héten már többet tudunk.

Kispest. Megnyugtátjuk, hogy ottani kolégái már régen beküldték az előfizetési díjat, tehát nem ön lenne az első közöttük, ha most végre, tizheti várakozás után ön is beküldené. De ha ön lett volna az első, akkor se nevelték volna ki, mint ezt melegségül felemlítetté.

2. **Rozmaring** (Harmonia) hangos vígjáték 9 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 2469 m hosszú,

3. **Ruténföldön** — honvédség — (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült 40 m hosszú,

4. **Teleki Pál gróf Kárpátalján** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 30 m hosszú,

5. **Kölesönként kastély** (Güttler Antal) hangos vígjáték (keskeny) 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 975 m hosszú,

6. **Észak felé menetelünk** (Magyar Amatőr Szövetség) néma riport (keskeny) 4 felvonásban, amatőr felvétel, 500 m hosszú,

7. **IV. Nemzetközi amatőrfilm kongresszus Bécsben** (Magyar Amatőr Szövetség) néma riport (keskeny) 1 felvonásban, amatőr felvételben, 75 m hosszú,

8. **Delegátusok Budapesten 1938 június 18—19.** (Magyar Amatőr Szövetség) hangos riport (keskeny) 1 felvonásban, amatőr felvétel, 68 m hosszú,

9. **Észt kiállítás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 26 m hosszú,

10. **Magyar világhíradó. Különkiadás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 270 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. április 8.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. K.
elnök,
miniszteri tanácsos.

Rajz. Lapunk címét Petsman László, az ismert iparművész rajzolta.

Filmház. Valóban nem a szakma tekintélyét növeli az a rajzás, ami a Filmház lépcsőházában, folyosóin és főleg az épület előtt zajlik reggeltől délutánig. Sokszor csak közelharc árán lehet bejutni a kapun, amely előtt a kerékpárok és autók egész serege parkíroz. Nem csodálkoznánk, ha egy szép napon közlekedési rendőrt állítanának oda.

Nyelvész. Azt a névelőt, amelyet ön, mi és a „Hétfé Reggel” is joggal reklamál, annak a francia filmnek a főcíméből, nem a dramaturg sikasztotta el, hanem egy magasabb fórum.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

A
MAGYAR FILM
az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

SZAKMAI CIMTÁR

- dler Ferenc moziberendezés és mozikép-
viselet**, VII., Erzsébet-körút 9—11.
Agfaphotó, V., Nádor-u. 12. T.: 110—190,
124—194.
Alfa film, VII., Erzsébet krt. 8. Telefon:
144—808, 140—028.
Arany filmducco, VIII., Dankó Pista u. 22.
Tel.: 149—489.
Atelier film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.:
333—736. Raktár a házban.
Aurora film, VII., Rákóczi-út 4. Tel.:
136—036.
Beregi Ernő adm. szerv iroda, VII., Er-
zsébet-körút 8. Tel.: 335—696.
Brüglér Ferenc filmkölsönző, VII., Er-
zsébet-körút 9—11. Tel.: 138—031.
Camera kft., VII., Erzsébet-körút 27.
Tel.: 138—222.
Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
137—570. Raktár a házban.
Continental film, VII., Rákóczi-út 12. Tel.:
133—532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
Deák film, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
136—635. Raktár a házban.
Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-u.
19. Tel.: 145—304.
Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Tel.:
342—976. Raktár: VIII., Népszínház-u.
21. Tel.: 342—984.
Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.:
337—578.
Elit film, VII., Erzsébet-körút 24. Raktár:
VII., Erzsébet-körút 8.
Engel Fülöp, V., Sas-u. 7. Tel.: 184—005.
Farkas I. M. VIII., József-körút 19. Tel.:
132—805.
Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 9—11.
Tel.: 135—696.
Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u.
66. Tel.: 296—371.
Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Tel.:
183—072, aeln.: 183—073.
Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9.
Tel.: 133—671.
Filmfotó üzem, VIII., Röck Szilárd-u. 11.
Tel.: 130—805.
Filmgrafika, V., Klotild-u. 10/b. Tel.:
120—44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14.
Tel.: 145—966.
Filmkamara, VI., Andrássy-út 69. Tel.:
113—305.
Filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút
8. Tel.: 142—081.
Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.:
144—888, 131—415.
Fox film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 139—
437, 131—658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-
tér 6. Tel.: 139—437, 131—658.
Gevaert, V., Deák Ferenc-tér 3. Tel.:
180—318.
Grawatsch Ottó, VIII., József-körút 71.
Tel.: 145—193.
Güttler Antal, lásd: **Palatinus film**.
Hajdu film, XI., Horthy Miklós-út 70.
Tel.: 258—058.
Hamza film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297—999.
Hangosfilmgyártó kft., V., Tatra-u. 12/b.
Tel.: 119—382.
Harmonia film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.:
135—287. Raktár: VIII., Népszínház-u.
21. Tel.: 142—984.
Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.:
115—947.
Helikon filmvállalat, VIII., Röck Szilárd-
utca 24. Tel.: 133—705. Raktár: VII., Er-
zsébet-körút 8.
Herschdörfer J. filmvállalata, VII., Er-
zsébet-körút 8. Tel.: 14—808, 140—028.
Hirsch és Tsuk, VII., Rákóczi-út 14. Tel.:
143—835. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11.
Tel.: 132—202.
Hunnia filmhelyezője, VII., Erzsébet-
körút 8. Tel.: 132—828, 132—888, 336—737.
Hunnia film rt., XIV., Gyarmat-u. 39.
Tel.: 297—999.
Ibusz filmszállítás, V., Bálvány-u. Tel.:
180—876.
Kamara, VI., Andrássy-út 69. Telefon:
113—305.
Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
340—350. Raktár a házban.
Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
136—942. Raktár a házban.
Kodak, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114—158,
114—184.
Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35. Tel.: 297—855.
Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 8. Tel.: 133—036. Raktár a
házban.
Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-
körút 8. Tel.: 145—948. Raktár a házban.
Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút
8. Tel.: 144—863.
Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,
Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296—741.
Kultúr film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
137—438.
Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.:
297—076.
Lux film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
143—195. Raktár a házban.
Magyar Film, VI., Andrássy-út 69. Tel.:
113—305.
Magyar Film Iroda RT., IX., Könyves
Kálmán-körút 15. Tel.: 146—346, este 7
órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és
ünneppnap: 146—343, játékfilmgyártás:
146—342, színészöltözők: 140—727, felirat-
készítő üzem: 139—211. Híradókiadás:
VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145—510.
Fényképezőüzem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.:
145—510.
Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b.
Tel.: 122—463.
MMOE, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
136—005.
Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.:
132—774.
Mátrai film, VI., Podmaniczky-u. 9. Tel.:
118—456.
Mester film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297—999.
Metro-Goldvyn-Mayer, VIII., Sándor-tér
3. Tel.: 144—424, 144—425. Raktár a ház-
ban.
Milo film, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.:
130—700.
Mozgóképüzemi rt. kölcsönosztálya, VII.,
Erzsébet-körút 45. Tel.: 144—487, 144—
488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.:
144—486.
**Magyar Mozgófénykép-gépkezelők Országos
Egyesülete**, VII., Rákóczi-út 50.
Tel.: 337—598. (D. u. 2—4.)
Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.:
340—397. Raktár a házban.
New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9—11. Tel.: 131—980, 131—981.
Objectív film, VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 330—793.
Oktatófilm kirendeltsége, VIII., Csep-
reghy-u. 4. Tel.: 145—818.
OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
145—873.
Orbán—Márkus, VII., Hársfa-u. 6. Tel.:
132—940.
Pacséry László, XII., Királyhágó-u. 16.
Pajor Ferenc, VII., Munkás-u. 3/b. Tele-
fonhívó: 144—087.
Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 56.
Tel.: 133—453.
Pallas film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
279—999.
Pap film, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.:
138—031. Raktár a házban.
Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59.
Tel.: 134—437, 140—522. Raktár a házban.
Pásztor film, VI., Nagymező-utca 22. Tel.:
123—773.
Pátria film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
140—625. Raktár: VIII., Népszínház-u.
19. Tel.: 349—414.
Pegazus film, II., Afonya-u. 11. Telefon:
151—441.
Petsman Ferenc, VIII., Mária-u. 19. Tel.:
136—449.
Petsman László, VI., Teréz-körút 3. Tel.:
112—890. Csillaghegy: 163—429.
Photophon film, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.:
336—635.
Phöbus filmkölsönző, VII., Erzsébet-
körút 8. Tel.: 131—562. Raktár a házban.
Pictura film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297—999.
Prizma film, VIII., József-körút 9. Tel.:
133—064.
Radó István, VIII., József-krt. 9. Tel.:
133—064.
Reflektorfilm, VII., Sándor-tér 4. Tel.:
142—529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Tel.: 140—722.
Rákosi Sándor, II., Trombitás-út 26. Tel.:
167—194.
Rex film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
139—978. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Tel.: 140—722.
Seidl és Veress laboratórium, XIV.,
Thököly-út 61. Tel.: 297—775.
Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
143—195. Raktár a házban.
Standard film, VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 333—797.
Star gyár és műterem, II., Pasaréti-út
122. Tel.: 164—287.
Székely Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út
40. Tel.: 292—506.
Tobis film, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.:
143—411.
Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.:
183—858. Raktár a házban. Telefon:
389—036.
Ungár Sándor filmkölsönző, VIII., Sán-
dor-tér 2. Tel.: 132—774. Raktár: VIII.,
Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
Unitas film, VIII., Erzsébet-körút 45. Tel.:
144—487, 144—488. Raktár: VIII., Kun-
utca 12. Tel.: 144—486.
Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.
Tel.: 138—447, 138—448. Raktár a házban.
Vácsi Dezso, Magyar Film Iroda, IX. ker.
Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139—211.
Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136—386.
Vitagraph, VII., Rákóczi-út 12. Telefon:
133—532.
Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,
Erzsébet-krt 8. Tel.: 136—635.
Warner Bros First National, VIII., Józ-
sef-krt. 30—32. Tel.: 132—590, 142—464.
Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.:
144—317.
Zeneszerzők Szövetsége, IV., Gerlóczy-u
3. Tel.: 189—306.